folkeskolen 29
FAGBLAD FOR UNDERVISERE

RAVAGE i TEENAGE-HJERNEN

Teenagehjernen er under ombygning. Den almindelige teenager bliver på grund af hjerneforandringer ramt af ADHD light. Det sætter nogle helt bestemte rammer for, hvordan lærere skal undervise teenagere.

SIDE 14

DLF's NYE HOVEDSTYRELSE

Valget er overstået. Se sammensætningen af DLF's nye hovedstyrelse.

SIDE 08

KÆMP FOR BØRNENE

Lærere skal i højere grad kæmpe børnenes sag, mener Børnerådets formand.

SIDE 34

NR. 29 / 22. DECEMBER 2011 / FOLKESKOLEN.DK

12748

PRØVEKLAR TIL DANSK

Prøveklar

Af Søren Aksel Sørensen

PRØVEKLAR 1, 2, 3 gennemgår alle de opgavetyper, eleverne kan møde, når de skal til prøve i læsning, retskrivning eller den skriftlige prøve i 10. klasse.

Med udgangspunkt i den enkelte elevs læsehastighed og sikkerhed i sprogbrug tilrettelægges konkrete og anvendelige strategier, der viser, hvordan eleven skal gå til den enkelte opgave og disponere sin tid ved prøven.

Materialet hjælper eleven til at få overblik over styrker og svagheder, formulere egne målsætninger og vurdere sin egen indsats for at være bedst muligt forberedt til prøven.

Prøveklar kan med fordel anvendes sammen med Digtalretstavning.dk

Styr på læsning

Af Birgitte Therkildsen og Lise Vogt

Styr på læsning 8.-9. klasse gennemgår læseundervisningens vigtigste elementer i en funktionel sammenhæng. Materialet giver eleverne overblik over det, de har lært og allerede ved om læsning, og skærper deres bevidsthed om læsning af forskellige teksttyper.

Styr på læsning er en hjælp til læreren, når eleverne skal have overblik over deres læsefærdigheder. Teksterne i materialet kan med fordel anvendes i andre danskfaglige sammenhænge, og man kan vælge at inddrage andre tekster fra sin undervisning, når man arbejder med opgaverne i hæftet.

Styr på læsning til 6.-7. klasse udkommer forår 2012

Bestil prøvelogin på webprøver.gyldendal.dk

Webprøver til dansk

Gyldendals webprøver

Med Gyldendals webprøver sparer læreren det tidskrævende rettearbejde og får samtidig overblik over den enkelte elevs niveau inden for de prøverelaterede områder.

Skriftlig fremstilling

Af Birthe Christensen og Birgitte Therkildsen

Websitet understøtter lærerens undervisning i skriftlig fremstilling og indeholder bl.a. oplæg til skriftlig fremstilling, delopgaver og fokusområder til alle prøveoplæg, hjælperedskaber og veltilrettelagte evalueringsredskaber, der knyttes tæt til det enkelte prøveoplægs fokusområde.
Se mere på skriftligfremstilling.gyldendal.dk

Dansk i tiende

Af Søren Aksel Sørensen, Birthe Christensen og Birgitte Therkildsen

Websitet indeholder prøveoplæg til alle de delområder, den nye prøve i dansk i 10. klasse indeholder. Områderne kan trænes selvstændigt eller læreren kan frit sammensætte hele prøvesæt til eleven.
Eleven får detaljeret respons på prøverne i læsning og sprogbrug, og såvel lærer som elev har umiddelbar adgang til prøveresultaterne.
Websitet kan med fordel anvendes sammen med *Prøveklar. 10. klasse. Læsning* og *sprogbrug*.

Digital retskrivning

Af Søren Aksel Sørensen

Websitet indeholder læsehastighedsprøver samt prøver i læsning og retskrivning, der nøje svarer til afgangsprøverne i dansk. Prøverne har samme opbygning, samme opgavetyper og samme varighed. Prøverne er differentierede i forskellige niveauer og kan anvendes fra 7.-9. klasse.
Websitet kan med fordel anvendes sammen med *Prøveklar. 9. klasse. Læsning* og *Prøveklar. 9. klasse. Retskrivning*.

GYLDENDAL
- veje til viden

www.gyldendal-uddannelse.dk
Tlf. 33 75 55 60

Følg dit faglige netværk på folkeskolen.dk

»Vist er der læring i at spille Angry Birds, og de personlige skills kan blive ret høje, men for mig som underviser er det vigtigt, at it-didaktikken som udgangspunkt indtænker det kollaborative aspekt, når vi ønsker, at der skal ske en relevant og overførbar faglig og social læring medieret gennem teknologien – og ikke bare gentænke web 2.0-teknologierne som et underholdende eller et rigidt træningsinstrument«.

HENRIK GRUMS BLOG PÅ DET FAGLIGE NETVÆRK SPECIALPÆDAGOGIK

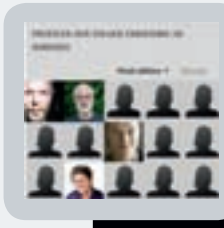

»'Kali oreksi' betyder på græsk velbekomme eller nyd dit måltid – det er vigtigere end de fleste moralske sider af at spise sundt – altså når sundhedsbegrebet er snævert betragtet. Derfor burde grundlæggende kostråd omhandle det at nyde og være glad for at spise – det er en livsbekræftende handling!«

KOMMENTAR AF KATRINE KLINKEN PÅ DET FAGLIGE NETVÆRK ERNÆRING OG SUNDHED

På det nye folkeskolen.dk er der faglige netværk for alle, der interesserer sig for og arbejder med undervisning af børn og voksne med særlige behov, og for ernæringsuddannede og lærere, der underviser i hjemkundskab, sundhed og ernæring.

folkeskolen
FAGBLAD FOR UNDERVISERE

»Folkeskolen – fagblad for undervisere« og tilhørende netmedier udgives af Danmarks Lærerforening. De redigeres efter journalistiske væsentlighedskriterier, og det er chefredaktøren, der har ansvaret for alt indhold. Bladenes ledere udtrykker ikke nødvendigvis foreningens synspunkter.

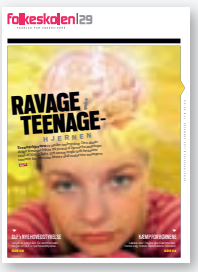

Forsideillustration: Rasmus Juul

Folkeskolen er fremstillet hos Stibo Graphic, der er miljøcertificeret af Det Norske Veritas efter ISO 14001 og EMAS. Papirfabrikkerne, der fremstiller Norcote og Maxi Gloss, er alle miljøcertificeret efter såvel ISO 14001 som EMAS.

128. årgang, ISSN 0015-5837

Udebliver dit blad, så klik ind på folkeskolen.dk og klik på ikonet til venstre »Klag over bladleveringen«.
Forhold/ændringer om fremsendelse af bladet:
Telefon: 33 69 63 00
E-mail: medlemsservice@dlf.org

Henvendelser til redaktionen
Folkeskolen
Postboks 2139
1015 København K
Telefon: 33 69 64 00
E-mail: folkeskolen@dlf.org

folkeskolen.dk
Hanne Birgitte Jørgensen, chefredaktør, ansvarshavende, hjo@dlf.org
Kay Astrup Christensen, redaktionssekretær, kac@dlf.org
Bente Heger, chefsekretær, beh@dlf.org, telefon: 33 69 64 00

Journalister
Pernille Aisinger, pai@dlf.org
Esben Christensen, esc@dlf.org
Lise Frank, lif@dlf.org
Christian Grunert, cgr@dlf.org
Helle Lauritsen, hl@dlf.org
John Villy Olsen, jvo@dlf.org
Karen Ravn, kra@dlf.org
Thorkild Thejsen, tt@dlf.org
Maria Becher Trier, mbt@dlf.org

Layout og grafisk produktion
Stibo Zone

Anmeldelser og meddelelser
Stine Grynberg Andersen, redaktør af anmeldelser, sga@dlf.org, telefon: 33 69 64 04

folkeskolen.dk
Faglige netværk: Specialpædagogik, Ernæring og sundhed.

Karen Ravn, webredaktør, kra@dlf.org, telefon: 33 69 64 06

Kontrolleret oplag
juni 2010: 86.661
(Fagpressens Mediekontrol)
Ugentlige læsere:
175.000
(1. halvår 2011)
Index Danmark/Gallup.

ABONNEMENT
Telefon: 33 69 63 00, e-mail: nvl@dlf.org
Årsabonnement for Folkeskolen – fagblad for undervisere: 1.100 kroner inklusive moms. For abonnementer i udlandet tillægges porto. Abonnement kan opsiges med en måneds varsel til udgangen af et kalenderår. Løssalgspris: 40 kroner.

175.000 LÆSERE

ANNONCER
Stibo Zone, Saturnvej 65, 8700 Horsens
Telefon: 89 39 88 33, fax: 89 39 88 99

Forretningsannoncer: folkeskolen@stibo.com
Stillings- og rubrikannoncer: folkestil@stibo.com

Udgivelser	Forretningsannoncer	Stillingsannoncer	Udkommer
Folkeskolen nr. 1	21. december	3. januar	12. januar
Folkeskolen nr. 2	10. januar	17. januar	26. januar
Folkeskolen nr. 3	25. januar	1. februar	9. februar
Folkeskolen nr. 4	8. februar	15. februar	23. februar

Men hvor ville det klæde debatten om folkeskolen, hvis lidt research og saglighed kunne komme på dagsordenen i medieverdenen. Ellers må medierne selv til eksamen!

Når du læser dette, er det lige ved at være jul. Freden sænker sig, og vi kan alle lukke lidt af og være sammen med familie og venner.

Men inden julefreden sænker sig, skal du dog lige høre historien bag den uhyggelige julethriller, som har kørt i medierne den seneste uge. Det store opgør med slendrian blandt lærerne i folkeskolen.

Historien har tre akter:

Første akt: Skolelederforeningen præsenterede i august et hæfte, som i 53 punkter skal give skolelederne inspiration til, hvordan de kan arbejde med at give lærerne pædagogisk sparring i forhold til undervisningen. Skriftet »Fokuspunkter ved observation og vurdering af undervisning« blev så sendt til lokalformændene i løbet af efteråret.

I Jyllands-Posten blev denne fjer til en beretning om, at i det nye år ruller lederne en »evalueringsbølge« ud. En ny kampagne skal sende Karsten Kaffekop til eksamen, erklærede avisen. Slut med at komme dryssende for sent til alle timerne.

En klassisk fortælling med klare helte og skurke og et godt projekt. Bortset fra at formanden for Skolelederforeningen ikke kan genkende den:

»Det er slet ikke det, der er meningen. Det her er ment som en hjælp til lederne, så de kan udvikle bedre og mere tilstedeværende pædagogisk ledelse«, udtaler han til folkeskolen.dk

I øvrigt støttet af DLF. Og der er ingen kampagne, siger han.

Anden akt: Et andet sted i byen deltog formanden for Skole og Forældre, Birgitte Ask Skotte, i en debat i tv. Hun har for et par måneder siden været i Canada, hvor der arbejdes med en slags certificering af lærerne. Det har ført til en større anerkendelse af lærerprofessionen, mener hun.

Det forklarede hun i tv-indslaget. I Jyllands-Postens artikel bliver hun derfor taget til indtægt for, at hun støtter skolelederne - ikke-eksisterende - kampagne.

Det kom bag på hende. Til folkeskolen.dk forklarede hun:

»Mine holdninger blev blandet sammen med skolelederne nye udspil om daglig evaluering af lærerne, som jo er noget helt andet ...«.

Sidste akt udspiller sig i Politiken. Her skrev en harmdirrende tidligere elev et debatindlæg om, at han ikke var blevet udfordret i sin skole. Den blødsødne lærer havde sagt til ham, at han skulle være glad for at have fået 7.

Indlægget fik minister og andre til at kræve, at folkeskolen nu begynder at gøre noget for at udfordre de dygtige elever. Bortset fra at det viste sig, at den kritiske elev aldrig havde gået i folkeskolen.

Se det var en rigtig julehistorie.

Men naturligvis kunne man have fundet en folkeskoleelev med lignende synspunkter. Og naturligvis vil skolelederne og forældre diskutere lærerkvalitet. Og naturligvis findes der lærere, som ikke er kridhvide juleengle ... Men hvor ville det klæde debatten, hvis lidt research og saglighed kunne komme på dagsordenen i medieverdenen. Ellers må medierne selv til eksamen! God julefred.

HANNE BIRGITTE JØRGENSEN,
ANSV. CHEFREDAKTØR
HJO@DLF.ORG

Hele Verden i Skole 2012

Sæt global undervisning på skemaet

Det er en menneskeret at gå i skole. Alligevel kommer 67 millioner børn i verden stadig ikke i skole. Vær med til at gøre opmærksom på retten til Uddannelse for Alle.

LæseRaketten er fuld af inspirerende historier af kendte børnebogsforfattere og portrætter af børn og unge i Liberia og deres kamp for at komme i skole.

Tilmeld din klasse nu - og senest den 6. januar 2012 på ibis.dk/verdeniskole

GLOBAL CAMPAIGN FOR EDUCATION
www.campaignforeducation.org

Ibis
Uddannelse skaber udvikling

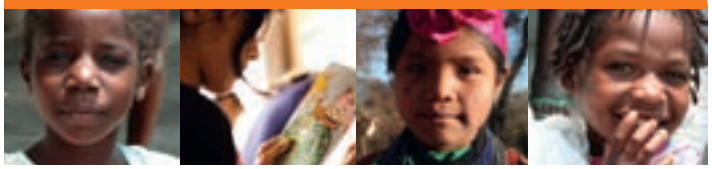

indhold

11

Kvantificeret
Kønsfordelingen af formænd for Danmarks Lærerforening igennem 137 år.

14

20

Old school
Børn er snavsede. Det var baggrunden for indførelse af skolebade omkring 1900. De første baderum blev indrettet på Frederiksberg.

TEMA

Teenage-hjernens mysterier
Unge reagerer per impuls, fastslår norske Lisbeth Iglum Rønhovde, der har skrevet en bog om teenagehjernen.

32

34

40

Publiceret

»Med Andre Øjne« kan ses som et udvidet emneforløb i folkeskolens undervisning. Og udvidet på den fede måde!

Sproghjælp er obligatorisk

I Malmø får knap 4.000 tosprogede elever støtte på deres modersmål.

Lærere reddede hendes liv

Formand for Børnerådet Lisbeth Zornig er et godt eksempel på, hvordan andre reddede hende ud af et misbrugshjem.

OVERSIGT

Aktualiseret ..... /08
Kvantificeret..... /11
Folkeskolen.dk ..... /12
Analyseret ..... /14
Old school/New school..... /20
Konfronteret..... /22
Læserrejse..... /23
Debatteret ..... /24
Rapporteret..... /32
Portrætteret..... /34
Lærer til lærer..... /37
Ny viden/Spot ..... /38
Publiceret..... /40
Korte meddelelser ..... /42
Ledige stillinger ..... /43
Bazar..... /48
Uskolet ..... /50

VALG 2011 / **DANMARKS LÆRERFORENINGS NYE HOVEDSTYRELSE**

Lars Busk Hansen, formand for Nordkredsen. Medlem af hovedstyrelsen siden 2004. Stillede i efteråret op til næstformandsposten i DLF, men tabte til Dorte Lange.
38.193 stemmer

Ane Søegaard, formand for Frederiksberg Kommunelærerforening. Nyvalgt.
26.728 stemmer

Niels Lykke Lynnerup, Haderup Skole i Vestjylland. Medlem af hovedstyrelsen siden 2008.
22.863 stemmer

Jane Torp Bodilsen, Breum Skole, Skiveegnens Lærerforening. Har siddet i hovedstyrelsen siden 2010 som suppleant for Astrid Schjødt Pedersen. Nyvalgt.
22.731 stemmer

Niels Munkholm Rasmussen, Odense. Medlem af hovedstyrelsen siden 2004.
22.407 stemmer

Kenneth Nielsen, formand for Esbjerg Lærerforening. Nyvalgt.
22.239 stemmer

Thomas Andreasen, Næstved. Har siddet i hovedstyrelsen fra 2010 som suppleant.
21.192 stemmer

Birgitte Hilmer Baktoft. Har siddet i hovedstyrelsen siden 2004.
20.903 stemmer

Regitze Flannov, formand for den sjællandske Fjordkredsen. Nyvalgt.
20.254 stemmer

Henrik Poulsen, formand for Gladsaxe Lærerforening. Har tidligere siddet i hovedstyrelsen som suppleant og blev valgt første gang i 2008.
19.537 stemmer

Hovedstyrelsesvalg giver grund

Få kandidater og et markant fald i antallet af stemmer til hovedstyrelsesvalget får formanden for organisationsudvalget i DLF til at stille spørgsmål ved, om der skal ændres på valgproceduren.

TEKST | **KAREN RAVN OG MARIA BECHER TRIER**

34,5 procent af de stemmeberettigede medlemmer af DLF valgte at klikke deres stemmer ind på det elektroniske valg på dlf.org

Dermed blev stemmeprocenten den laveste i 30 år. Ved valget for fire år siden var stemmeprocenten 47,1.

»Det er et markant fald. Det er ærgerligt. Men der er trods alt over 20.000, der har stemt. Omvendt er det skuffende, at stemmeprocenten er så lav«, siger formand for organisationsudvalget i DLF Per Sand.

Det er første gang, et hovedstyrelsesvalg er blevet afviklet elektronisk. Undervejs var der medlemmer, der måtte have nye stemmekoder, fordi spamfilteret fangede de første. Men det har ikke haft betydning for stemmeprocenten, mener Per Sand. Han mener, det er andre ting, der spiller ind.

Stemmeprocenten fra 1975 til 2007	
1975	59,6
1979	58,4
1983	61,5
1987	55,1
1991	49,8
1995	49,5
1999	46,5
2003	49,7
2007	47,1
2011	34,5

»Det betyder noget, at der er så få kandidater, og medlemmerne er mere optaget af deres skolehverdag end af, hvem der skal i hovedstyrelsen. Mange mener, at det er noget, kredsene tager sig af«.

Baglandet gør forskellen

Med 22 kandidater til 20 pladser var valgspændingen begrænset. Maja Grøndal Kvist og Rasmus Enemark var de to kandidater, der ikke kom ind. Det var også de to eneste kandidater, der ikke tidligere har siddet i hovedstyrelsen eller havde en lærerkreds bag sig.

»Hvis Maja og jeg ikke havde stillet op, så havde der slet ikke været noget valg«, konstaterer Rasmus Enemark, 38, lærer i Roskilde. Roskilde Lærerforening havde allerede besluttet sig for, hvilken kandidat kredsen ville støtte, da han meldte sig på banen.

»Jeg havde ikke regnet med at komme ind. Men jeg gjorde, hvad jeg kunne. Når man stiller op som almindelig lærer, har man næsten

***Hovedstyrelsen** består desuden af formand Anders Bondo, næstformand Dorte Lange, formand for Skolelederforeningen Anders Balle, formand for Lærerstuderendes Landskreds Tobias Holst og repræsentant for pensionisterne Greta Jørgensen, der blev valgt uden modkandidater (alle stemmeberettigede havde 20 stemmer til rådighed ved valget).*

Gordon Ørskov Madsen, tidligere formand for Århus Lærerforening. Har siddet i hovedstyrelsen i én periode.
19.117 stemmer

Ulla Koch Sørensen, børnehaveklasseleder, Aalborg. Har siddet i hovedstyrelsen siden 2008.
18.620 stemmer

Per Sand Pedersen, Bolderslev i Sønderjylland. Har siddet i hovedstyrelsen i tre perioder.
17.614 stemmer

Jan Trojaborg, formand for Københavns Lærerforening og har siddet i hovedstyrelsen i den egenskab siden 1994. I år er første gang, Københavns Lærerforening ikke automatisk er repræsenteret i hovedstyrelsen.
15.825 stemmer

Niels Christian Sauer, Næstved. Har siddet i hovedstyrelsen i to perioder, 2000-2004 og igen fra 2008.
14.186 stemmer

Lars Sten Sørensen, medlem af Københavns Lærerforenings styrelse. Nyvalgt.
13.910 stemmer

Bjørn Hansen, formand for Holbæk Lærerforening. Har siddet i hovedstyrelsen som suppleant for afdøde Henrik Billehøj siden 2008.
13.496 stemmer

Flemming Ernst, formand for Hvidovre Lærerforening. Har tidligere siddet i hovedstyrelsen som suppleant og blev valgt første gang for fire år siden.
13.234 stemmer

Jens Jakob Skovmand, STU-lærer, Hillerød (særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse). Tidligere medlem af hovedbestyrelsen i S81. Nyvalgt.
12.188 stemmer

Dan Dabelstein Løwe, lærer på Tjørnelyskolen i Greve. Næstformand i Greve Lærerforening. Nyvalgt.
11.396 stemmer

til selvransagelse

FØLGENDE KANDIDATER OPNÅEDE IKKE VALG:

Rasmus Enemark, lærer på Sct. Jørgens Skole i Roskilde.
3.812 stemmer

Maja Grøndal Kvist, lærer på Birkhovedskolen, Nyborg.
9.259 stemmer

ingen mulighed for at komme ind. Kredsene bakker massivt op om deres egne kandidater. Det demotiverer almindelige lærere fra at stille op«.

Rasmus Enemark mener, at lærerkredsene burde være forpligtet til at dele valgmateriale ud for alle interesserede kandidater, i stedet for at tillidsrepræsentanterne deler valgmateriale ud for den kandidat, som kredsen støtter.

»Det kunne være godt, hvis budskabet var, at det er et åbent valg. Stem på dem, der har de politiske holdninger, du kan støtte. Men sådan er det ikke«.

Evaluering forude

Per Sand mener ikke, at valget er handlet så meget af på forhånd, at det er helt umuligt for en almindelig lærer at komme ind. Han peger på, at mange valgte at sætte kryds ved Maja Grøndal Kvist.

»Den ene, der ikke havde noget bagland, fik omkring 9.000 stemmer. Den, der kom ind med det laveste stemmetal, kom ind med omkring 11.000 stemmer. Det betyder meget, at man har et politisk ståsted, men det kan lade sig gøre at komme ind uden«.

Alligevel giver valgresultatet grund til selvransagelse.

»Det her giver mig grund til at tænke på, om det er den rigtige måde, vi stiller kandidater op på og vælger dem på. Vi må ind og kigge på det. Vi skal ind og grundigt evaluere. Det skylder vi medlemmerne. Jeg kan godt forstå, at folk spørger, om det virkelig er nødvendigt at sætte det store maskineri i gang for det her«, siger Per Sand.

To valgt ind fra København

Det var første gang, Københavns Lærerforening ikke automatisk er repræsenteret med formand og næstformand i hovedstyrelsen. Ved valget lykkedes det både formand Jan Trojaborg og Lars Sørensen, som er ny i hovedstyrelsen, at opnå valg. Der var kun én kandidat opstillet til pensionistfraktionens plads, så Greta Jørgensen er automatisk genvalgt.

Jens Skovmand, underviser på STU, den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse, blev også valgt ind. Dermed er voksenspecialunderviserne fortsat repræsenteret i hovedstyrelsen. Jens Skovmand støttes også af medlemmer fra en anden mindre gruppe, nemlig de ernærings- og sundhedsuddannede, tidligere Formidlerne.

Lærere får uheldig rolle i **skilsmissesager**

Myndighederne er begyndt at spørge lærere til råds i sager om forældremyndighed og samvær, men det møder kritik fra flere sider.

TEKST | **GITTE REBSDORF**

Lærere risikerer at komme i klemme mellem skilsmisseforældre, som ikke kan blive enige om forældremyndighed, samvær, og hvor barnet skal bo.

Myndighederne beder nemlig lærere om hjælp, når de skal afgøre tvister om bopæl, samvær og forældremyndighed. Lærere og andre omsorgspersoner skulle sidste år komme med udtalelser i mere end 2.000 skilsmissesager, fremgår det af tal fra Familiestyrelsen.

Familieretsadvokat og mediator Jytte Lindgård fra København er kritisk over for den metode.

»Statsforvaltningerne bruger disse erklæringer til at belyse barnets perspektiv, og de har stor betydning i sagen. Men lærerne skal have et godt samarbejde med begge forældre, og derfor ønsker de ikke at lægge sig ud med den ene forælder. Det medfører, at erklæringerne ofte ikke siger det, de burde sige«, fastslår Jytte Lindgård.

Leder af Center for Familieudvikling Annette Due Madsen er enig i, at lærere får en uheldig rolle i skilsmissesagerne.

»Det er et dilemma, at man på den ene side skal vurdere forældresager og på den anden side skal kunne samarbejde og vække tillid hos begge forældre. Det er en svær rolle, som kan være vanskelig at håndtere for den enkelte lærer«, siger Annette Due Madsen fra Center for Familieudvikling, der rådgiver og holder kurser om skilsmisser.

Antal af tvister stiger

Forældreansvarsloven, som skal revideres i år, har fået antallet af tvister mellem skilsmisseforældre til at stige. I 2007, hvor loven trådte i kraft, var der knap 16.000 sager om samvær. Det tal var sidste år steget til næsten 18.000 sager, fremgår det af tal fra Indenrigsministeriet. Og de sager, hvor lærere oftest bliver bedt om at komme med udtalelser, er netop samværssager, fremgår det af tal fra Familiestyrelsen.

»Hvis lærerne skal have denne rolle og dette ansvar, skal de også klædes på til det. Det er vigtigt, at udtalelserne er fagligt og etisk funderede, og at det ikke alene overlades til den enkeltes ansvar at udfærdige dem. Skolen som helhed bør spille en større rolle, og der bør udarbejdes nogle retningslinjer for disse erklæringer«, siger hun.

Familieretsadvokat Jytte Lindgård er enig i, at kvaliteten af erklæringerne ikke er god nok.

»Vi ser flere og flere af disse erklæringer, men spørgsmålet er, om lærerne har de rigtige forudsætninger for at kunne belyse sagen. Hvis myndighederne skal tage stilling til en samværssag om, hvor lang tid barnet skal bo hos henholdsvis far og mor, kan de bede om en udtalelse. Men læreren ser kun barnet i skolen og har ikke kendskab til familiens forhold på den måde. Dermed risikerer vi, at erklæringerne bliver misvisende«, siger hun

Statsforvaltningerne afsluttede sidste år cirka 20.000 sager om forældremyndighed, bopæl og samvær, fremgår det af en statistisk redegørelse fra Familiestyrelsen om Forældreansvarsloven. I 15 procent af sagerne vedrørende samvær bad myndighederne om en udtalelse fra skole eller institution.

> «
> Det er et dilemma, at man på den ene side skal vurdere forældresager og på den anden side skal kunne samarbejde og vække tillid hos begge forældre. Det er en svær rolle, som kan være vanskelig at håndtere for den enkelte lærer.
>
> **Annette Due Madsen,**
> leder af Center for Familieudvikling

DET SIGER FORÆLDREANSVARSLOVEN

- Forældreansvarsloven trådte i kraft 1. oktober 2007 og skal revideres i år.
- Loven giver som udgangspunkt begge forældre forældremyndighed.
- Loven giver mulighed for delt samvær, så barnet bor lige længe hos hver forælder.
- Hvis forældrene ikke kan blive enige om samværet, kan de indbringe sagen for Statsforvaltningen, som så kan træffe afgørelse. For at belyse barnets perspektiv kan Statsforvaltningen bede om en udtalelse fra skole eller institution. Det gjorde man sidste år i 15 procent af sagerne.

KILDE: FAMILIESTYRELSEN

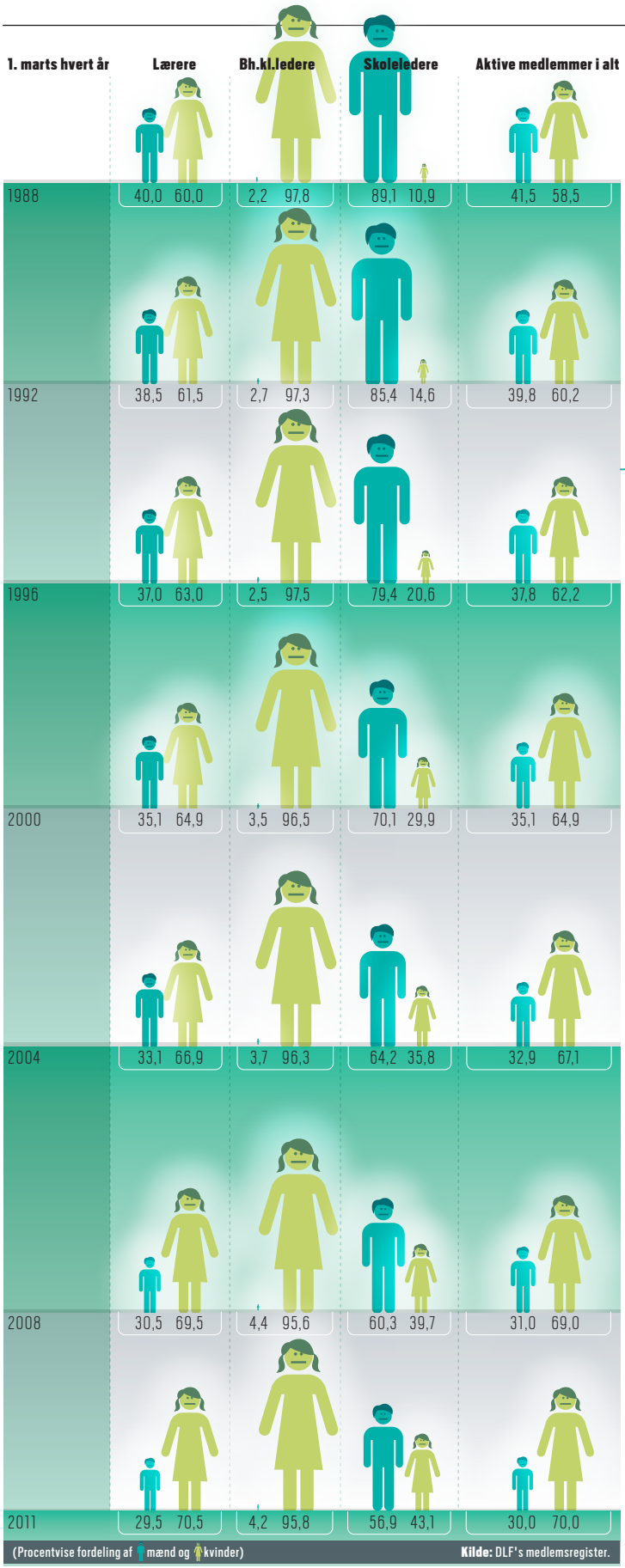

FORDELING AF MÆND OG KVINDER

Kvinderne er flest, men mændene bestemmer

Kønsfordelinger af formænd for Danmarks Lærerforening igennem **137 år.**

Kun

29,5 % af folkeskolens undervisere er mænd. På skolelederens kontor er fordelingen dog omvendt. Her er der **56,9 %** mænd.

Skolebestyrelserne

61 % af medlemmerne er kvinder

55 % af formændene er mænd

ANTAL LÆRERE FORDELT PÅ ALDER OG KØN

DET ER DE UNGE MÆND, DER IKKE VIL FOLKESKOLEN

Alder	Kvinder	Mænd	Andel af mænd
20-30	4.275	1.342	24%
31-40	12.960	4.967	28%
41-50	10.283	3.553	26%
51-60	11.422	5.848	34%
61-72	2.523	1.623	39%
I alt	41.463	17.333	29,5%

Anders Balle er ikke ude på at kontrollere lærerne.

Skolelederne: Vi vil have tydelig ledelse, ikke kontrol

Skolelederforeningen har udviklet et værktøj med 52 fokuspunkter, som lederne kan bruge til at evaluere og sparre med lærerne om deres undervisning. Nyhedsmedier har fremstillet det som kontrol af lærerne.

TEKST | **PERNILLE AISINGER**

Det er sådan set en gammel historie: Hæftet »Fokuspunkter ved observation og vurdering af undervisning« blev præsenteret af Skolelederne allerede i august, og i løbet af efteråret har foreningen sendt materialet ud til lokalformændene. Det indeholder 52 fokuspunkter, som lederne kan bruge, når de går ud i klasserne og observerer. I nyhedsmedierne bragede imidlertid en historie igennem for nylig om, at skolelederne nu vil til at kontrollere lærerne.

»Men det er på ingen måde det, vi ønsker. Det er tværtimod ment som en hjælp til bedre og mere tilstedeværende pædagogisk ledelse«, siger skoleledernes formand Anders Balle.

Han er derfor noget forundret over Jyllands-Postens fremstilling af, at landets skoleledere efter nytår går i gang med en storstilet undersøgelse af, om lærerne underviser godt nok. »Overalt i landet vil skoleledere sætte sig ud i klasserne og overvære timerne for at ændre på lærerens undervisning efter behov«, lyder det på jp.dk

»Det er at stramme den alt for meget. Det her handler på ingen måde om kontrol af lærerne«, siger Anders Balle. »Jeg kan godt se, at nogle af punkterne kan bruges til at kontrollere, men det er slet ikke det, der er meningen. Det her er ment som en hjælp til lederne, så de kan udvikle bedre pædagogisk ledelse«.

Skolelederforeningen er blevet inspireret af Talis-undersøgelsen, der pegede på, at danske skoler kunne arbejde mere med pædagogisk ledelse. Samtidig står der også i lærernes arbejdstidsaftale fra 2008, at ledelsen løbende skal være i dialog med lærerne om undervisningen.

»Det er ikke meningen, at lederne skal fokusere på alle punkterne på én gang. De kan vælge nogle ud, som de vil sætte fokus på i en periode, og som man så kan diskutere grundigt med lærerne i fællesskab og enkeltvis«.

Forældrenes formand Benedikte Ask Skotte føler sig også misforstået i nyhedsmedierne.

»Jeg har absolut ingen intention om at hænge dårlige lærere ud offentligt, som de seneste dages debat har antydet. Jeg er inspireret af Canada, hvor man har øget befolkningens tillid til skolen med en certificering. Og jeg er så ked af den misforståelse, at jeg skulle ønske en overvågning af lærere og ledere«, siger hun.

pai@dlf.org

Skolerådet: Lav færre og bedre skoleforsøg

Skolerådet anbefaler, at der bliver tyndet ud i skoleforsøgene og udviklingsarbejderne, så der bliver færre af dem. De skal så til gengæld være større og bedre og have forskningstilknytning. Såvel Danmarks Lærerforening (DLF) som Ministeriet for Børn og Undervisning er med på idéen. DLF vil gerne have indflydelse på, hvilke forsøg der så skal sættes i gang. Ministeren vil selv spille ud med seks-syv forslag til forsøg, som diskuteres i et partnerskab om folkeskolen, som regeringen snart vil indbyde til. Først vil ministeriet udvikle et forsøgsdesign sammen med Institut for Uddannelse og Pædagogik (DPU), Danmarks Evalueringsinstitut og Anvendt KommunalForskning.

Fra det faglige netværk Ernæring og Sundhed

Politikere besøger skolekøkkener

Køkkenerne på de københavnske institutioner fik forleden besøg af hovedstadens politikere. På Klostervængets Heldagsskole var blandt andre formand for Københavns Lærerforening Jan Trojaborg med ved madgryderne. Besøgene skal give et indblik i, hvordan rammerne for måltider kan blive bedre.

Nye bøger brændes på grund af besparelser

Splinternye bøger, film og spil er blandt de materialer, CFU Sjælland har sendt på forbrændingen. Årsagen er, at afdelingerne i Slagelse og Roskilde nedlægges, som følge af at VK-regeringen besluttede at spare 80 millioner kroner på landets centre for undervisningsmidler. Det svarer til en tredjedel af det samlede budget.

»Vi har ikke plads til at indlemme alle materialer fra Slagelse og Roskilde«, siger leder af CFU Sjælland Thomas Jensen og understreger, at nogle af de destruerede materialer var op til ti år gamle.

Lærere kan lære af ny hjerneforskning

Jo bedre arbejdshukommelse, jo bedre lærer man. Det er den håndfaste konklusion blandt hjerneforskere. Den gode nyhed er, at arbejdshukommelsen – der betegner mødet mellem kort- og langtidshukommelsen – kan trænes, så også elever med ADHD kan gøre store læringsmæssige fremskridt. En af måderne at træne langtidshukommelsen på er skakspil.

»Scanner man en hjerne, mens et barn spiller skak, så kan man se, at der er aktivitet i de områder, der har med arbejdshukommelsen at gøre. Skakspillet drejer sig nemlig om at kunne holde flere bolde i luften på én gang og tænke flere skridt fremad, og netop dét opøver arbejdshukommelsen«, siger hjerneforskeren og lægen Kjeld Fredens.

Lærerforening advarer politikere imod rullende indskoling

Børn i Aarhus Kommune har de seneste tre år kunnet begynde i skole tre-fire gange om året på tre af kommunens skoler. Til og med 2. klassetrin har de ikke gået i traditionelle klasser, men har haft base i en stamklasse og gået på niveaudelte hold alt efter deres faglige kompetencer. Det er foregået i pilotprojektet »Kompetencebaseret rullende skolestart og aldersintegreret indskoling«, kaldet Krai. Kommunen vil nu give de øvrige skoler ret til også at indføre rullende, aldersintegreret indskoling. Århus Lærerforening er imod. Forskning viser, at den udelte enhedsskole er bedst, siger foreningen.

Zahle fyrer undervisere igen

Det er anden gang i år, at læreruddannelsen Zahle fyrer undervisere på grund af besparelser. Denne gang går det ud over syv undervisere. Der var lagt op til endnu flere fyringer end de syv, det er endt med. Men Zahles ledelse har forhandlet sig frem til en løsning, der gør, at besparelserne kan fordeles over det kommende år. Studerende Lærke Falster, som er Zahles repræsentant i Lærerstuderendes Landskreds bestyrelse, roser ledelsen for den måde, de har taklet problemerne på. Men på længere sigt er hun bange for, om det vil påvirke undervisningen og studiemiljøet.

»Der bliver ikke sparet på vores undervisning nu, men jeg kan ikke lade være med at spekulere på, hvad de her besparelser næste år vil betyde«, siger hun.

Bondo skriver til Trøjborg om KL-spin

»Uprofessionelt og potentielt ødelæggende for en hel profession«, skriver DLF-formand i et brev til KL-formand.

TEKST **MARIA BECHER TRIER**

FOTO **NILS JUUL BERG**

»Én procent af lærerne underviser 19 timer om ugen«.

Sådan lød en overskrift i Politiken i sidste uge. Baggrunden for artiklen er endnu ikke offentliggjorte tal fra 20 kommuner, der er gået med i KL's partnerskab om lærernes arbejdstid.

»Vores analyse viser, at lærerne bruger mindre end tre timer dagligt på undervisning, og de får løn for 7,4 timer. Resten bruger de på alt muligt andet som lærersamarbejde, forberedelse og pausetid«, udtaler KL-konsulent Thorbjørn Christensen til Politiken.

Det er et udsagn, der udtrykker betydelig mangel på ansvar i forhold til sikring af kvaliteten af undervisningen, mener DLF-formand Anders Bondo Christensen, der derfor straks skrev et brev til KL-formand Jan Trøjborg.

»Med KL's medvirken tegner artiklen et misvisende billede af lærernes arbejdstid. Billedet i offentligheden er, at lærerne ikke laver det, de skal. Det er uprofessionelt og potentielt ødelæggende for en hel profession«, skriver lærerformanden.

Læs flere nyheder på:
folkeskolen.dk

- Lærerkreds: Skolelukninger i Holstebro nytter ikke
- Lærere nedlægger arbejdet i protest mod forløbet om ny skolestruktur
- DLF nedsætter it-udvalg
- Danske Skoleelever får 114.000 kroner af LB-fonden
- Fyring betyder genforhandling af LP-model-aftale
- Læringsspil om æresrelaterede konflikter kan spilles på nettet
- Læreruddannelser i Skive og Nørre Nissum overlever

TEENAGE

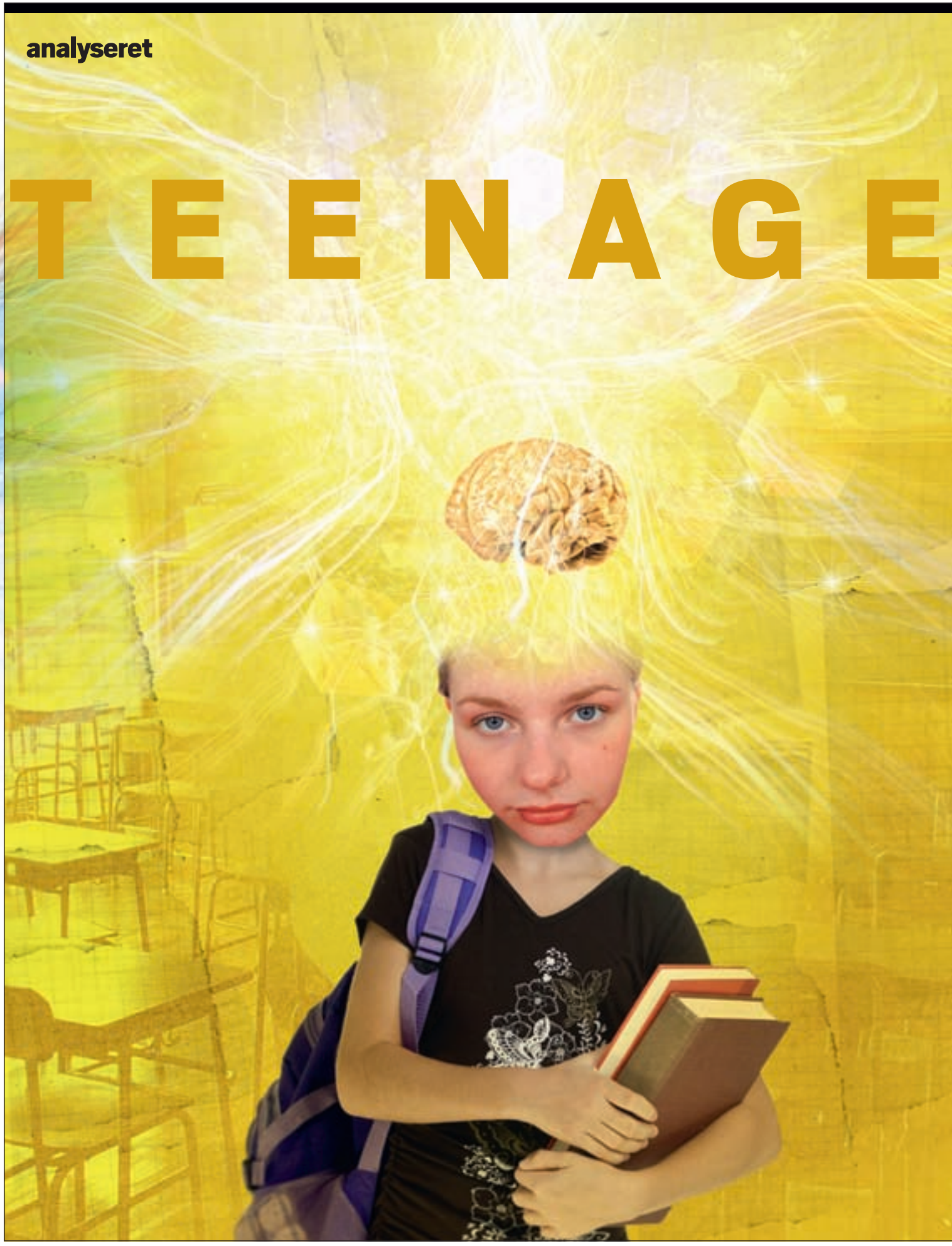

HJERNE

UNDER OMBYGNING

Hvad er det lige, der sker i en teenagers hjerne? Især i de første teenageår er det svært at overskue følelser og tanker. De unge reagerer per impuls, fastslår norske Lisbeth Iglum Rønhovde, der har skrevet en bog om teenagehjernen. Blandt andet er de unges evne til at analysere og til at holde fast ikke færdigmodnet.

Tekst **Esben Christensen** / Foto **Anette Karlsen** / Illustration **Rasmus Juul**

Da denne signatur var i teenageårene, gik der en periode, hvor familiens kvindelige overhoved følte sig overbevist om, at hjernens kemi blev skubbet ud af balance af ulovlige stoffer.

Men min mor tog fejl, det var ikke narko fra skumle pushere, som ændrede min fremtræden, energiniveau og adfærd - selvom der absolut skete afgørende forandringer. I stedet var de ydre forandringer resultatet af en total ombygning på indersiden.

Så lav var min klasselokalepuls, at min behjertede dansklærer i 7. klasse til en skole-hjem-samtale foreslog, at jeg måske var ramt af en vinterdepression - eller måske ungdomssløvsind?

Det var heller ikke tilfældet. Men selvom det snart er ti år siden, jeg kunne kalde mig teenager, står erindringen om at være nået fysisk frem til de første timer, mens hjernen først kom dryssende langt op ad dagen, stadig klart.

Men hvad sker der egentlig for teenageren? Hvorfor er det så svært for nogle at holde opmærksomheden i skolen? Og hvad skal den professionelle lærer vide om de unges hjerner, der er under ombygning, for at kunne kreere optimal undervisning?

Om netop teenagehjernen har norske Lisbeth Iglum Rønhovde skrevet bogen: »Under ombygning - om hjernen, teenagere og pædagogisk praksis«, der i efteråret udkom på dansk.

Rønhovde er ikke hjerneforsker, men uddannet lærer, og siden videreuddannet i specialpædagogik. Hun arbejder i dag for PP, der svarer til det danske PPR (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning).

Ifølge Lisbeth Iglum Rønhovde skal teenagehjernens udvikling tages med i forståelsen af livet som teenager. Det er ikke, fordi løsningen på god undervisning til teenagere kan findes i hjerneforskning, men de neurologiske aspekter kan hjælpe til en mere fuldstændig forståelse af de unge. Rønhovdes udgangspunkt er mange års arbejde og undersøgelse af elever med Tourettes syndrom og ADHD, hvor hun har fundet paralleller til teenagehjernen.

»Den normale udvikling skaber især i de tidlige teenageår alvorlige problemer, som kan forveksles med ADHD light. Man har dårlig impulskontrol, man er labil, kan ikke koncentrere sig, vælger den lette vej ud af opgaver og har ikke et langsigtet perspektiv«, siger Lisbeth Rønhovde.

Hjernens dale og højderygge

Der er flere forhold, der ændrer sig i de hormonelle teenagekroppe og ikke mindst i teenagernes hoveder. Allerede i femårsalderen er hjernen på 90-95 procent af en voksen hjernes størrelse. Så når voksne har større hoveder end børn, drejer det sig ikke om hjernens størrelse, derimod bliver deres hovedskal tykkere. Alligevel er det de færreste af os, der er i tvivl om, at vores hjerne har ændret sig fra femårsalderen. De store forandringer sker i strukturerne i den hjernemasse, som allerede er der. Hjernen udvikler »dale« og »højderygge«, som gør den samlede kapacitet større. Hjernen får altså ikke flere celler, men de, der er, bliver kraftigere og udvikler stærkere forbindelser til andre hjerneceller.

Vores viden om hjernen er forholdsvis ny. Indtil man kunne scanne hjernen, måtte undersøgelser af indersiden af hovedet ske operativt, og læseren kan sikkert levende forestille sig, hvor attraktivt det var at lægge hoved til den slags. Derfor er det relativt nyt at inddrage hjerneforskningen i strategien for undervisning af teenagere.

Udviklingen af teenagehjernen bliver i Rønhovdes bog beskrevet som hos et træ, hvor der vokser flere kviste, grene og rødder. Et af de steder, hvor hjernen for alvor har brug for at slå rødder, er i frontallappen, også kaldet pandelappen. Det er her, koordinationen foregår, når vi skal løse problemer, ændre strategi eller overskue de langsigtede konsekvenser af en given handling.

»Frontallappen kaldes den administrerende direktør, og nogle dage er han ikke på job i teenagehjernen«, fortæller hun.

Den manglende driftsikkerhed kan ifølge Rønhovde gøre det problematisk at have for store forventninger til teenagere.

»14-15-årige oplever ofte, at de kan alt og ved alt, og at voksne ingenting kan. Samtidig er deres frontallapfunktion - altså analyse, konsekvensvurdering, erfaringsinformation og evnen til at holde ved, selvom det bliver kedeligt - ikke færdigmodnet. De kan ikke overskue følelser og tid. De reagerer per impuls. Hvis vi i for stor grad forventer, at teenagere skal handle og reagere som voksne, vil vi jo stå i fare for at stille alt for høje krav og forvente for meget og bidrage til, at de ikke får følelsen af at lykkes«, siger hun.

Lærere skal være tydelige

Lisbeth Iglum Rønhovde fortæller om en undersøgelse af teenagehjernen i forhold til den voksne hjerne.

Unge kan handle irrationelt i komplicerede situationer:

- Hold dig diskret et skridt foran og gør, hvad du kan, for at de unge »lander blødt«.
- Giv beskyttelse mod de nederlag, som det ligger inden for dine muligheder at gøre noget ved.
- Opdel og strukturer komplicerede situationer.
- Lær eleverne afspændings- og vejrtrækningsøvelser, som de kan bruge, inden de reagerer og handler i komplicerede situationer.
- Arbejd med bevidstgørelse og brug eventuelt rollespil til at øge elevernes bevidsthed om, hvilke valg de træffer, når de føler, at situationer spidser til og bliver komplicerede.
- Undervurder ikke det enkle trick med at »tælle til ti«, inden man reagerer. Træn også eleverne i dette.

Voksne og teenagere blev præsenteret for billeder af mennesker med forskellige ansigtsudtryk - forskellige sindsstemninger. Samtidig målte man, hvor i hjernen det lyste op, når testpersonerne blev præsenteret for billederne.

- De voksne havde aktivitet både i det emotionelle center og i den analytiske frontallap.

- De unge havde primært aktivitet i det emotionelle center.

Resultatet var, at de voksne kunne give mere præcise vurderinger af de sindsstemninger, personerne på billederne havde. Den modne hjerne forstår nuancer og underspillede pointer i et givent ansigtsudtryk. De unge derimod var meget sort-hvide i deres forståelse af ansigtsudtrykkene. Deres beskrivelse af personernes humør kunne næsten begrænse sig til, om vedkommende var sur eller glad.

Derfor opfordrer Lisbeth Iglum Rønhovde lærere, der arbejder med teenagere, til at være tydelige og fortælle om deres sindsstemninger til eleverne, selvom de på overfladen burde være voksne nok til at forstå nuancerne.

»Hvis modtageren misforstår budskabet,

Lisbeth Iglum Rønhovde beskriver i sin bog teenagehjernen som et træ, der er ved at slå rødder. Og et af de steder, hvor der virkelig er brug for, at der bliver slået rødder, er i hjernens frontallap.

»

Frontallappen kaldes den administrerende direktør, og nogle dage er han ikke på job i teenagehjernen.

Lisbeth Iglum Rønhovde

Rønhovdes bud på veje til tydeligere kommunikation:

- Kommuniker gennem handling og øjenkontakt til eleverne, at du ser hver enkelt af dem.
- Indtag lokalet, inden eleverne kommer ind. Mød dem i døren og giv hånd til hver enkelt.
- Kommuniker konkret om den aktuelle situation, I befinder jer i. Undgå generaliserende termer som for eksempel: »Det er altid ...«, Du gør aldrig ...«.
- Indled med en tydeliggørelse af dine hensigter med henvendelsen: »Jeg vil gerne tale med dig om ...«.
- Lad være med at bruge for mange ord.
- Del budskabet op. Præsenter de unge for så få beskeder, krav og forventninger ad gangen som muligt.
- Undgå ironi og andre former for dobbelte budskaber.
- Vær opmærksom på, at dit kropssprog er i overensstemmelse med de ord, du bruger.
- Benyt eksplicit kommunikation. Tag det ikke for givet, at eleven forstår ting, der bliver pakket ind eller står mellem linjerne.
- Vær bevidst om sandsynligheden for, at subtile signaler går hen over hovedet på eleven.
- Arbejd med tolkning af omgivelserne, for eksempel ved at tale, skrive, mime, lave rollespil med mere.når de føler, at situationer spidser til og bliver komplicerede.

så er det afsenderens ansvar. I hvert fald når vi taler om et asymmetrisk magtforhold som lærer-elev-forholdet. Så du er nødt til at vide, om modtageren forstår det, du siger, og at det er i overensstemmelse med det, der er intentionen«, siger Lisbeth Iglum Rønhovde.

Kronisk tilstand af jetlag

En anden udfordring for de hormonangrebne teenagere er at gå i seng til ordentlig tid - og ikke mindst at komme op og i skole om morgenen.

Søvnhormonet melatonin regulerer vores evne til at falde i søvn. Kroppen udskiller det, når det bliver mørkt. Derfor kan vi være længe oppe og bliver sent søvnige i de lyse sommeraftener, mens vi taber øjenlågene hurtigere i vinterhalvåret, hvor lyset er en sjældnere gæst.

Rønhovde refererer i bogen en gruppe amerikanske forskere, der har målt melatonin-niveauet hos teenagere. Her stod det klart, at netop gruppen mellem børn og voksne har et specielt melatonin-niveau.

For teenagere gælder det, at søvnhormo-

net stiger langt senere på aftenen end hos både børn og voksne. De bliver altså senere trætte. Samtidig falder det først senere på dagen end hos små børn og voksne. Tilstanden hos teenageren om formiddagen beskriver Rønhovde som værende en kronisk tilstand af jetlag.

»Ved at vide, at det her faktisk drejer sig om hormonelle forskydninger i hjernen, så får man en forklaring, der ikke bare drejer sig om, at de ikke samarbejder«, fortæller Lisbeth Rønhovde.

»Forældre og lærere har så spurgt mig: 'Betyder det, at jeg skal give ham ret? Og give ham lov til at sidde oppe til langt ud på natten og sove til langt op ad dagen?' Nej, det betyder, at hvis dette er et problem for vedkommende, så bør man lægge en strategi, som man ville gøre med en person med søvnvanskeligheder. Man bør være meget mere bevidst om, at man trapper ned. Man skal måske slukke computeren, to timer før man skal sove, og sørge for ikke at lade sig stresse. Sådan som man gør med personer med indsovningsvanskeligheder«, siger Lisbeth Iglum Rønhovde.

Men skolen skal overveje fordele ved at tilpasse sig teenagernes hjerne. På skoler i USA har de afpasset dagen, så den begynder senere for teenagerne. Efterfølgende er skoleresultaterne blevet bedre, mens antallet af færdselsuheld er faldet. Ligesom Rønhovde kalder det genialt, når de på Vorbasse Skole arbejder med flekstid for de ældre elever, så de kan tage timerne om eftermiddagen i stedet for fra morgenstunden.

Hjerneevolution går langsomt

Computeren, mobiltelefonen og andre medier stiller store krav til teenagehjernen. De unge navigerer i et medie- og informationslandskab, der er under ekstremt hurtig udvikling. Allerede i den sidste halvdel af 1990'erne, hvor denne skribent som tidligere nævnt indledte teenagetilværelsen, var det svært at komme op om morgenen. Dengang var det en mindre sensation, da skolebibliotekets computer havde fået adgang til internettet, og mobiltelefonen var først noget, der dukkede op i løbet af ungdomsuddannelserne. Facebook og andre sociale medier havde vi ikke tænkt på, alligevel blev vores hverdag af forældregenerationen opfattet som højteknologisk. I dag bruger de 14-16-årige ifølge Gallups Børne- og Ungdomsindeks hver dag to timer og 42 minutter på at se tv og dvd, to timer og 39 minutter på nettet, to timer og 43 minutter på computerspil og to timer og 40 minutter på at høre musik og radio - flere af tingene samtidig.

Teenagere anno 2011 skal altså ikke bare bøvle med en ustabil adgang til søvnhormon, de skal også fungere med adgang til bunkevis af nye medier og muligheder, men benytter sig af en hjerne, der har brugt millioner

Beskyttelse mod nederlag:

- Hav vedvarende fokus på de unges talenter og stærke sider.
- Definer succesfaktorer for den enkelte.
- Kom med »spontane« udtryk for, at du sætter pris på de unge – og hvorfor.
- Træn i grupper eller individuelt de unge til at forstå, at konstruktiv kritik ikke er et nederlag.
- Giv dem tilstrækkelig mange opture til at tåle en nedtur i ny og næ.
- Vær bevidst om, hvad du som voksen formidler til børn og unge. Hvad husker de bedst, det positive eller negative? Og hvad giver dem lyst til at prøve igen?
- At tilrettelægge med henblik på mestring er et langt vigtigere pædagogisk virkemiddel end at påpege fejl og mangler.

af år på at få den form, den har i dag. En svensk undersøgelse har vist, at teenagere, der i udstrakt grad bruger mobiltelefonen, er tilbøjelige til at udvikle uregelmæssige søvnmønstre.

»I vores tid er der så mange kilder til information. Og det er helt sikkert, at hjernen er den samme. Hjerneevolution går langsomt. Derfor er der heller ikke hjernemæssigt stor forskel på det at være ung i dag og tidligere«, siger Lisbeth Iglum Rønhovde.

Bevar selvfølelsen

Teenagernes hjerne er altså generelt udfordret i de spændende år mellem 13 og 19. For langt de fleste går det godt, og de kommer ud på den anden side klar til at begynde voksenlivet. Men Lisbeth Iglum Rønhovde ser en gruppe svagere elever, der ender med at komme ud af teenagetiden med en række nederlag i rygsækken. Forståelsen af hjernen er ikke alene vejen til undervisning, der giver læring og gode oplevelser for eleverne - det er også en del af den professionelle lærers værktøjskasse. For Lisbeth Iglum Rønhovde er det helt afgørende, at eleverne kommer ud på den anden side af skolen med mod på mere både fagligt og socialt.

»Det vigtigste, vi kan bidrage med, er, at folk kommer ud med en intakt selvfølelse. Det er bestemt ikke hver gang, at de kommer det«, siger hun.

»

Ved at vide, at det her faktisk drejer sig om hormonelle forskydninger i hjernen, så får man en forklaring, der ikke bare drejer sig om, at de ikke samarbejder.

Lisbeth Iglum Rønhovde

Vi læser for livet

Vi læser stadig for livet

Danmarks Lærerforenings landsdækkende læseprojekt *Vi læser for livet* går nu ind i næste fase. Projektet løber indtil sommeren 2013.

Artikler om faglig læsning i fagene

I samarbejde med Nationalt Videnscenter for Læsning har DLF fået udarbejdet en række artikler om faglig læsning og skrivning i de enkelte fag, som er målrettet faglærerne.

Læs bl.a. artikler om faglig læsning i sløjd, hjemkundskab, kristendomskundskab, billedkunst og matematik. Find alle artiklerne på www.vilæserforlivet.dk

Forældremødet og læsning

Der er udarbejdet et inspirationsmateriale til lærerne til brug ved forældremøder vedr. læsning.

På hjemmesiden www.vilæserforlivet.dk kan læreren under punktet Forældremødet finde inspiration til emner omkring læsning, som kan tages op med forældrene på de forskellige klassetrin.

Regionale møder for TR, læsevejleder og skoleleder

I løbet af marts måned 2012 vil der blive afholdt en række regionale møder omkring faglig læsning for interesserede skoler.

Møderne finder sted i de 5 regioner:
8. marts 2012 i Region Nordjylland
9. marts 2012 i Region Midtjylland
22. marts 2012 i Region Sjælland
23. marts 2012 i Region Syddanmark
29. marts 2012 i Region Hovedstaden

Yderligere information om møderne følger i december/januar.

Omkring 1900 var det pedellen og hans kone, der tog sig af, at eleverne kom i bad, og kommunale lusetanter hærgede.

Lusetanter

Børn er snavsede. De leger udendørs, elsker mudder, kan ikke altid holde sig selv rene og er måske også mere ligeglade med smuds, end voksne er. Forældre har dog igennem hele folkeskolens historie haft ansvar for, at børn mødte rene, raske og ordentligt påklædt i skolen. I 1800-tallet var hverken de hygiejniske standarder eller de praktiske og økonomiske muligheder for at overholde dem dog særligt store. Særligt i byer, hvor en stor del af befolkningen levede under boligmæssigt og socialt dårlige forhold, var snavsede børn et problem i skolen: Dels fordi de lugtede dårligt, dels fordi renlighed blev betragtet som en del af en god opdragelse, som skolen måtte tage på sig, når forældrene ikke magtede det.

Det var baggrunden for indførelse af skolebade omkring 1900. De første baderum blev indrettet i skoler på Frederiksberg og i de københavnske gratisskoler og havde rindende vand, brusere, bænke og knager til tøj samt bassiner til at vaske fødder i.

Der var diskussioner om, hvorvidt badning skulle være tvunget, og hvilke krav man kunne stille til eleverne og forældrenes pengepung. Hvem skulle sørge for (rene) håndklæder, sæbe, kamme til pigernes lange hår og de træspåner, som man skulle skrubbe sig med? På Frederiksberg valgte myndighederne at betale for alle remedier og samtidig gøre badningen obligatorisk. I København var det ikke tilfældet, og mange forældre bad deres børn fri. Modstanden mod badning skyldtes utilfredshed med, dels at skolen mødte sig ind på et område, der hørte privat- og familielivet til, dels at badningen ikke altid foregik under særligt behagelige forhold. Vandet kunne være koldt, og der var ikke altid ordentligt opsyn. På mange skoler var det pedellen og hans kone, der tog sig af, at eleverne kom i bad, og det skete cirka hver 14. dag.

I København ansatte man også skolesygeplejersker, hvis primære opgave var at undersøge elevernes hår og om nødvendigt kæmme, vaske og afluse dem. Lusetanterne var frygtede, men var overbeviste om vigtigheden af deres opgave.

En af de kommunale lusetanter spurgte retorisk i 1913: »Er det ikke ønskeligt at omskabe dem fra små grise til rene og mætte menneskebørn, hvorved deres hjerner gøres modtagelige for lærdom og påvirkning?«

Anne Katrine Gjerløff, postdoc-projekt »Dansk Skolehistorie«, Institut for Uddannelse og Pædagogik, Aarhus Universitet.

OLD SCHOOL/NEW SCHOOL
Vi graver i historiske gemmer og sætter kuriositeterne i perspektiv med nutiden.

Baderum fra ukendt skole på Frederiksberg eller i København omkring 1900.

BADERUM ANNO 1900

Varmt rindende vand i brusere var noget, de fleste bybørn kun stiftede bekendtskab med i skolernes baderum. Når en hel drengeklasse skulle bade, foregik det på række og under opsyn. Det blev fremhævet som vigtigt, at elevernes tøj blev opbevaret i hvert sit rum under badningen, for at sygdomssmitte, utøj eller snavs ikke kunne sprede sig til de andres tøj. Drengene på dette billede omkring 1900 er formentlig blevet bedt om at sidde pænt og smile til fotografen.

Baderum anno 2009, men i 1950'er-stil.

BADERUM ANNO 2009

I 2009 blev Vadgård Skole i Gladsaxe efter en afstemning blandt elever kåret til Danmarks klammeste skole, særligt på grund af baderummene fra 1950'erne. I en tid, hvor hver familie har bad, toilet og måske ligefrem et vel-værelse med spa og lækker duft og indretning, er elevernes krav til en behagelig badeoplevelse formentlig noget større end i 1800-tallets slutning.

{Old}

Foto: Istock

»Må jeg få en bolle til?« »Nej, du må bede om en bolle til!« Tænk, sådan skulle mange børn lære en omsvøbsteknik indtil for et par årtier siden. De måtte heller ikke sige: »Jeg vil gerne have en bolle til«, men skulle igen gå en omvej: »Må jeg (have lov at) bede om en bolle til?« I nogle familier følger man stadig denne praksis. Børn skal ikke sådan komme og give direkte udtryk for deres behov. Bandeord og kraftudtryk forekom ikke i skolestuen. Hvis det skete, kunne man få en eftersidning eller, hvis det drejede sig om en dreng, kontant afregning i form af en lussing. Mange drenge var håndsky.

(New)

»Giv mig lige en bolle til«, opfattes ikke som en uhøflig formulering. Stryger man ordet »lige«, bliver udtrykket derimod til et krav. Der bandes en del, ikke kun i frikvarterene og ikke kun af eleverne. Og hvor *sgu*, *fandeme* og *satans* var dominerende, er ord knyttet til legemets affaldsstoffer og til seksuallivet vidt udbredt blandt elever, hvad enten de bruger danske eller engelske ord: *pissegod*, *skideærgerligt*, *røvsygt*, *shit* og *fuck*.
Vi kan vel med tilfredshed sige farvel til småborgerlige høflighedsomsvøb. Men der kan være grund til at slå fast, at eder og kraftudtryk ikke hører hjemme på skolens domæne, og at ordene devalueres, hvis de kan bruges overalt. Emnet egner sig glimrende til en drøftelse med eleverne, hvilket var utænkeligt for et par årtier siden.

Professor Higgins

folkeskolen.dk

FAGBLAD FOR UNDERVISERE

DET NYE FOLKESKOLEN.DK

– FYLDT MED SKARP JOURNALISTIK, NY VIDEN, DEBATTER OG FAGLIGE TEMAER.
DEL ERFARINGER OG VIDEN, BILLEDER OG VIDEO MED KOLLEGER

- Dugfriske nyheder og reportager om folkeskolen
- Elektronisk kalender med aktiviteter fra hele landet
- Viden via faglige netværk og blogs
- Erfaringer og ideer fra lærer til lærer
- Personlige nyhedsbreve med udvalgte nyheder, artikler og debatindlæg.
- Vigtige skolenyheder og anmeldelser på smartphone

UDFORSK DET NYE FOLKESKOLEN.DK OG SE OM DU ER ENIG.

folkeskolen

»Og jeg tror på, at skolerne har forståelse for, at forældrene har en fleksibel verden uden for skolen«

Formanden for forældreorganisationen Skole og Forældre, Benedikte Ask Skotte, mener, at også lærere kan finde på at afspadsere midt i skoleåret.

ESBEN CHRISTENSEN **SPØRGER** | BENEDIKTE ASK SKOTTE **SVARER:**

Hvem har ansvaret for, at børn møder i skolen?

»Forældrene har ansvaret for at få dem op om morgenen og at få dem af sted til skole«.

Næsten hver syvende elev i Esbjerg er ikke i skole en hel måned i løbet af et skoleår. Undervisningsministeriet bruger 15 millioner kroner på en kampagne mod fravær, og Københavns Kommune har haft det som indsatsområde – hvorfor er det så svært at få børnene til at møde op?

»Jeg tror ikke, der er én forklaring, men flere. Og de forklaringer dækker et bredt udsnit af det samfund, vi har, de børn, vi har, de forældre, vi har, og den skole, vi har«.

Det må du uddybe.

»Der er de børn, der er kronisk syge, de tæller også med i sådan en undersøgelse. Derudover er der forældre, der tager deres børn ud af skolen en gang imellem. Nogle har mulighed for at tage orlov og rejse med deres børn i længere tid. Australien er for eksempel mere attraktivt i vores vinter end i vores sommer, så hvis man har mulighed for det, så tæller det også med i fraværet.

Vi har et fleksibelt arbejdsmarked og nogle forældre, der har en fleksibel arbejdsplads, hvor det ikke altid er givet, at deres arbejdsgivere synes, at sommerferien ligger i juli. Derfor har forældrene ikke mulighed for at holde ferie med deres børn. Og ansvarlige forældre, der gerne vil have mulighed for at holde fri med deres børn, og som godt ved, at det faktisk giver noget læring at rejse med deres børn, de er altså nødt til at tage ferie på andre tidspunkter.

Hvorfor er det ikke et problem, at elever mister en uges skolegang for eksempel på grund af en vinterferie?

»Jeg tror, vi på skolerne er blevet gode til at håndtere den her slags situationer. Jeg tror, forældrene er opmærksomme på, at fællesskabet er vigtigt. Og jeg tror på, at skolerne har forståelse for, at forældrene har en fleksibel verden uden for skolen. For eksempel som Stestrup Skole, der gennem de sidste 13 år har haft fleksibel vinterferie over tre uger. Vi forældre oplever også lærere, der afspadserer midt i skoleåret, som tager på vinterferie ved siden af og så videre.

Hvad kan lærerne gøre for at hjælpe den gruppe, der mistrives?

»Læreren har en utrolig stor rolle, i forhold til hvad der foregår i klassen. Læreren skal sætte dagsordenen og skabe en kultur, hvor alle har deres rolle og kan se sig selv på skolen. Det at man har mulighed for at bidrage til fællesskabet og kan se sig selv som en del af fællesskabet.

Der er noget, børn ikke altid har lyst til – det kan være, de ikke vil have børstet tænder eller ikke vil i skole. Er forældrene for konfliktsky?

»Jeg synes, vi skal se på, hvor mange børn der rent faktisk kommer i skole hver dag. Jeg tror, forældrene gør deres bedste. Men der er ingen tvivl om, at vi står i en samfundssituation, hvor vi er pressede på rigtig mange områder. Og vi mennesker vælger i reglen konflikterne fra, så hvis der opstår en konflikt, vi ikke har lyst til, så kan det nemt være, at vi vælger den fra.
Så kan det godt være, at vi som forældre skal være bedre til både at planlægge og undgå at få konflikterne. Forældrene skal være rollemodeller til det senere arbejdsliv og må sige: 'Det kan godt være, at det er surt, men vi skal derover, og det er vigtigt, det her'«.

Se dag til dag-programmet og læs om andre rejser på ***folkeskolen.dk***

Ti dage på special-rejse kun for *Folke-skolens* læsere. Se dag til dag-program-met på folkeskolen.dk

Rejsen ledes af nepalekspert Rikke Former, arkæolog og cand.mag. i sydasi-enstudier.

Himalayas horisonter i påskeugen

31. marts - 9. april.
Svimlende bjergland-skaber, religiøs mystik og stemningsfulde templer i Nepal. Få ti dages ople-velser for livet, kom helt tæt på den nepalesiske kultur og få et unikt indblik i landets skolesystem.

Hellige mænd, hippier og smarte cafeer. Oplev Nepals hovedstad, Kathmandu, hvor ældgamle tradi-tioner brydes med moderne livsstil og spirituel søgen. Gå på opdagelse i de smukke templer i Bhaktapurs gamle kongeby, hvor der stadig tærskes halm på byens torve. Nyd udsigten til bjergtinderne, når vi sejler på Phewa-søen ved foden af Himalayabjergene. Vi besøger sko-ler og en SOS-børneby og møder idealistiske lærere og de børn, som skal tegne Nepals fremtid.

Rejsen er skræddersyet til *Folke-skolens* læsere og giver et sjældent indblik i skolesystemet i et af verdens fattigste lande, hvor hele 40 procent af befolkningen er under 15 år.

Undervejs bor vi på gode ho-teller, nyder de smukke landska-ber, går på eventyr på de farverige markeder og møder den venlige lokalbefolkning.

Pris per person:
14.490 kroner. Prisen indbefatter alle måltider, alle udflugter og en-treer ifølge program og al transport.

Lille gruppe – maksimum 18 deltagere

Tilmelding:
Karavane Rejser: karavane-rejser.dk
eller mail: info@karavanerejser.dk

Hvis du først har set den - må du ha' den!

112 sider
Hardback
300 kr.
Se bogen på meloni.dk

FORLAGET MELONI

Pris eksklusiv moms og forsendelse

Gode solide lærebøger til den rigtige pris

Mere støtte til lærerne er en **vigtig nøgle til øget inklusion**

Der er behov for initiativer, der kan støtte lærerne, hvis målet om mere inklusion skal realiseres.

KRONIK

SKOLERÅDETS FORMANDSKAB: JØRGEN SØNDERGAARD, DIREKTØR FOR SFI – DET NATIONALE FORSKNINGSCENTER FOR VELFÆRD, PROFESSOR NIELS EGELUND, INSTITUT FOR UDDANNELSE OG PÆDAGOGIK (DPU), SKOLELEDER GRETHE ANDERSEN, VESTER MARIENDAL SKOLE I AALBORG, SKOLELEDER KIRSTEN BIRKVING, KOKKEDAL SKOLE I KOKKEDAL, LEKTOR SIMON CALMAR ANDERSEN, AARHUS UNIVERSITET

Der er en bemærkelsesværdig konsensus blandt landets politikere - lokale og nationale på tværs af partiskel - om, at øget inklusion er et af de helt centrale mål for folkeskolen. En sådan konsensus er en helt nødvendig forudsætning for en forandring af en folkeskole, hvor flere elever inkluderes i normalundervisningen.

I Skolerådets formandskab er vi enige i målsætningen om øget inklusion, og vi hilser de nye initiativer, der er aftalt i forbindelse med både kommuneaftalen og finanslovsforhandlingerne, velkommen. Der vil blandt andet blive indført et nyt specialundervisningsbegreb, der oprettes et nationalt center for inklusion, og der investeres 100 millioner kroner i en forebyggelsesstrategi.

De aftalte initiativer er imidlertid ikke tilstrækkelige, når man ser på de forventninger, der er til forandringernes hast, i kommunerne. Derfor efterlyser vi i formandskabet, at de politiske målsætninger følges op med konkrete initiativer, der kan give lærere og skoleledere kompetencer og redskaber til at lykkes med inklusion af flere elever i normalundervisningen. Uden sådanne initiativer er der risiko for, at de positive resultater udebliver, og bestræbelserne på at inkludere i stedet ender i ulykkelige situationer uden vindere.

Lærerne er ikke parate

Det er en kæmpemæssig udfordring. **En ny kortlægning fra Danmarks Evalueringsinstitut (Eva), som vi i formandskabet har igangsat, viser, at en meget stor andel af lærerne ikke ser sig i stand til at inkludere flere elever med særlige behov i undervisningen. Faktisk vurderer næsten hver anden lærer, at de allerede i dag inkluderer for mange elever med særlige behov. Blot tre procent af de 662 lærere, der har deltaget i undersøgelsen, mener, at der er for få elever med særlige behov i den almindelige undervisning.** Lærernes svar viser, at inklusion ikke kommer af sig selv, og at der er langt fra de politiske idealer til en praksis, hvor elever med mange forskellige forudsætninger naturligt bliver en del af fællesskabet i folkeskolen.

Hvad skal der til?

Når vi i formandskabet for Skolerådet støtter, at flere elever skal inkluderes i normalundervisningen sker det ud fra en opfattelse af, at det er den bedste løsning. Langt de fleste elever med særlige behov har gavn af at gå i klasse med elever med mange forskellige forudsætninger og resurser, som findes i den almindelige folkeskole, og de øvrige elever vil have gavn af at gå i en klasse med elever, der ikke ligner dem selv. Skal princippet om folkeskolen som en enhedsskole tages alvorligt, kan ingen leve med, at hver 20. elev ekskluderes fra den almindelige undervisning.

Hvad skal der så til for, at inklusionen lykkes på skolerne?

Svaret er, at der er behov for en række initiativer, hvis inklusionsmålene skal indfris. Formandskabet anbefalede allerede sidste år, at undervisningsministeren igangsætter en bred vifte af initiativer. Flere af disse initiativer peger på behovet for at støtte ledere og lærere.

Fokus på lærernes udfordringer

Der er behov for at få samlet den viden, der er om inklusion og undervisningsdifferentiering, og få omsat denne viden til konkret vejledning, der retter sig mod skolens pædagogiske personale.

I formandskabet anbefaler vi derfor, at et mindre antal arbejdsgrupper af eksperter og praktikere udarbejder vejledningsmateriale om pædagogik og undervisningsmetoder for elever med forskellige typer af særlige behov, og hvordan indsatsen kan styrke inklusionen af eleven i undervisningen.

I provinsen Ontario i Canada gennemføres den slags udviklingsarbejde systematisk og med succes. Det er noget, som i løbet af kort tid vil kunne blive en hjælp til lærerne, fordi det giver en professionel vejledning til de udfordringer, lærerne står med netop nu.

Et andet sted, hvor der er et stort behov, er lærernes efteruddannelse inden for specialpædagogik. Hvis inklusionsmålene skal nås, skal lærernes kompetencer på dette område styrkes. Det er vores anbefaling, at der sættes ind nationalt med midler til efteruddannelse. Det er en helt nødvendig investe-

Illustration: Mai-Britt Bernt Jensen

ring, hvis vi skal lykkes med at høste de positive resultater af øget inklusion i form af større læringsmuligheder og forbedrede uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder for elever med særlige behov.

I formandskabet ønsker vi endvidere at få undersøgt, om uddannelserne inden for specialpædagogik kan styrkes, hvorfor vi har igangsat en undersøgelse, der skal sammenligne de danske uddannelsesmuligheder med specialpædagogiske uddannelser i andre lande. Det er et blandt flere området, hvor der er behov for mere forskning i inkluderende specialpædagogik.

Endelig er det vigtigt, at skoleledelsen tager fat om udfordringerne og skaber de bedst mulige vilkår for inklusion. Der skal systematisk samles op på den specialpædagogiske indsats på skolen, og der skal skabes en kultur for vejledning og vidensdeling, så skolens inklusionskompetente medarbejdere bidrager til, at inklusionen lykkes.

Det sidste ved skolelederne godt. 98 procent af skolelederne i Eva's kortlægning svarer, at særlige resursepersoner styrker undervisningen af elever med særlige behov og skolens mulighed for inklusion.

Det kan og skal lykkes

Der er selvfølgelig en grænse for inklusion. Der er stærkt handicappede børn, for hvilke det er helt nødvendigt, at der er et særligt undervisningstilbud. Men vi har i en årrække sendt rigtig mange normaltbegavede børn ud på specialskoler, og statistikkerne viser, at kun et fåtal kommer videre i uddannelse efter folkeskolen.

Ser vi ud i verden, er flere lande lykkedes med en langt mere inkluderende tilgang - og har samtidig haft succes med at opnå særdeles flotte resultater for den samlede elevgruppe. Forskellen mellem de stærkeste og svageste elever er således blevet mindre de seneste ti år i eksempelvis Finland og Canada, uden at ambitionerne for de dygtigste elever er blevet mindre.

Vi har mulighed for at realisere de politiske mål om øget inklusion og give elever med særlige behov mere udbytte af skolegangen, samtidig med at der sker en bedre resurseudnyttelse i folkeskolen. Men det kræver, at vi investerer i lærernes kompetencer, hvis vi skal høste de menneskelige og økonomiske gevinster - ellers er det børnene, der bliver tabere.

KL skyder på lærerne, **men kan KL selv løfte opgaven?**

DLF MENER
AF DORTE LANGE,
NÆSTFORMAND FOR
DANMARKS LÆRERFORENING

Hvis der er nogen, der har fortjent store julegaver i år, må det være lærerne i folkeskolen, som yder en fantastisk indsats hver eneste dag. Juleønsket kunne være, at lærernes arbejdsgivere i KL stiller de nødvendige redskaber til rådighed, så lærerne kan undervise godt. Et andet ønske kunne være, at KL siger undskyld til lærerne for den helt urimelige pressehetz i begyndelsen af julemåneden. I en regulær kampagne påstod KL på baggrund af tvivlsomme undersøgelser, at lærerne ikke underviser nok. Alle, der kender en lærer, ved, at det så absolut er et fuldtidsjob at være lærer, men måske er kampagnen i virkeligheden et forsøg på at fjerne fokus fra KL's evne til at løfte sit ansvar for folkeskolen?

Der er nedlagt 4.000 lærerstillinger gennem de sidste tre år. Inden da var resursen per elev i almenundervisningen fra 2002 til 2009 faldet med seks procent svarende til 3.300 kroner per elev, og nu forudser kommunerne, at der næste år skal spares endnu en halv milliard på folkeskolen. Brug af it i undervisningen saboteres dagligt af, at udstyret ikke virker. KL's svar er, at det kommer til at virke i 2015. Det er alt for sent! I alt for mange kommuner bliver lærere bedt om at klare opgaven med inklusion, uden at kommunen sørger for den nødvendige opkvalificering og støtte. Er der kollegaer med særlig viden på skolen, som kan hjælpe med undervisningen af elever med specielle behov? KL burde interessere sig mere for, hvordan lærere kommer til at undervise godt, end have et ensidigt fokus på, at lærere skal undervise mere. Hvis der er en høj procentdel af den samlede arbejdstid for lærerne i en kommune, som bruges på undervisning, så er KL glad, men jo højere den procent er, jo mindre tid er der afsat i kommunen til, at lærere for eksempel kan vejlede kolleger i forhold til at inkludere elever med særlige behov i den almindelige undervisning.

Den sammenhæng burde være let at forstå - selv for journalister. Desværre er KL's kampagne om »mere undervisning« indtil videre blevet hjulpet på vej af et helt ukritisk korps af journalister.

> **»KL burde interessere sig mere for, hvordan lærere kommer til at undervise godt, end have et ensidigt fokus på, at lærere skal undervise mere.**

Et tredje juleønske er, at journalister finder deres professionelle stolthed frem og undersøger fakta. Sammenligningen af antal elever per lærer i Europa, som var grund til en af hetz-historierne, har nu vist sig at være forkert. I Danmark har vi ikke færre elever per lærer end i resten af Europa. I Politiken søndag den 11. december skrev en ung mand, at han aldrig var blevet udfordret i skolen. Journalister holdt omgående mikrofonen hen til Niels Egelund, som kaldte folkeskolen »kærlig, men slap«. Journalisterne havde bare glemt at tjekke, at den omtalte skoletid foregik på en privatskole.

folkeskolen.dk

Deltag i netdebatten. folkeskolen.dk holder åbent hele døgnet.

Henrik Grum:
»Vi kan nok ikke lade alle vores elever med ADHD blive hjemme fra skole og deltage i undervisningen hjemmefra gennem et e-læringsforløb (selvom flere hårdt prøvede lærere med flere ADHD-elever i klassen sikkert ville medgive, at det til tider kunne være en god ide).
Udstyres personen Peter med en iPad eller anden tablet/laptop, kan han, når det skønnes påkrævet af klassens lærer, henvises til for eksempel specialcentret eller andre mere rolige omgivelser, som Peter eventuelt selv har valgt. I disse omgivelser kan Peter så, med eller uden støtte, følge undervisningen i klassen online, eftersom undervisningen bliver medieret på video via Skype (eller lignende).
I Peters til tider urolige perioder kan undervisningen ligefrem optages og være tilgængelig som online-resurse for senere asynkront gennemsyn.
Teknologien rummer muligheden«.

▶Henrik Grums blog på det faglige netværk Specialpædagogik

Marina Norling:
»Skal det være hverdag med kameraer i klasselokalet, der registrerer samværet mellem lærer og elever? Hvor er vi egentlig på vej hen?«

Niels Christian Sauer:
»Man kan mene, at det er en rigtig god idé, at ADHD-drengene får lov til at forsvinde mentalt ind i deres egen cyberworld med en iPad, når klassens fællesskab bliver for meget for dem, men inklusion er det ikke. De tager ikke aktivt del i fællesskabet, og de bidrager ikke med noget. Det ligner mere tålt ophold, hvor de får lov til at være fysisk til stede, hvis de forholder sig i ro, og så må de hænge på, så godt de kan«.

Niels Jakob Pasgaard:
Fysisk tilstedeværelse en betingelse for inklusion? Mine argumenter indgår i debatten her, og jeg føler mig inkluderet i diskussionen. Virtuel eller ej ... ;-)«

Skriv kort og send dit indlæg som e-mail til folkeskolen@dlf.org. Maksimalt 1.750 enheder inklusive mellemrum. Redaktionen forbeholder sig altid ret til at forkorte yderligere. Læserindlæg til *Folkeskolen* nummer 2 skal være redaktionen i hænde senest onsdag den 11. januar.

Lars Bloch Kirkegaard, lærerstuderende, VIA Aarhus

NIVEAUOPDELT SKOLE ER IKKE VEJEN FREM

En kommentar til Vagn Madsens indlæg om Salamanca-erklæringen i *Folkeskolen* nummer 26:

På vegne af Brønderslev er jeg glad for, at Vagn Madsen er pensioneret. Hvis man læser bare en lille bid af John Hattie, vil man hurtigt erfare, at der gennem hans forskning ikke er meget, der tyder på, at en niveauopdelt skole er vejen frem. Alt handler i højere grad om, hvordan stoffet serveres og tilrettelægges. Vi bliver simpelthen tvunget til at blive klogere på baggrund af tilkommen viden omkring blandt andet »mange intelligenser«. Det er for let at gå tilbage til før-1993-modellen. Børn er ikke blevet mere uopdragne, bare mere kræsne og kvalitetsbevidste, hvilket i første omgang kan virke udfordrende. Måske var det på tide, at vi i stedet for at kigge tilbage begynder at flytte skolen frem til 2011 og får noget mere bevægelse og aktivitet ind i undervisningen. Vi må ikke forvente, at vi længere bare kan stå foran tavlen. Vi kan som lærere ikke længere fortælle eleverne noget, de ikke selv kan finde på ti sekunder via nettet. I stedet for at tænke idyllisk tilbage til før-1993-modellen bør man i stedet fokusere på, at eleverne i højere grad vurderer eget standpunkt. Sidst, men ikke mindst, ønsker jeg fortsat i en konkurrencepræget stat at råbe vagt i gevær og fløjte til krig mod bevarelsen af værdierne omkring ligeværd og lige muligheder og almendannelse. Dygtige forretningsfolk siger altid, at man skal gøre det, man er bedst til, og outsource resten. Hvad nytter det så, at vi er blevet så vidensfokuserede. Med Vagn Madsens og øvriges nuværende diskurs frygter jeg for en fremtid, hvor fokus er vidensundervisning i homogene grupper, hvor kreativitet dermed bliver nedprioriteret. Det er ikke det, vi er bedst til!

Kjeld Johansen, pensionist, Rø, Bornholm

Det, en lærer går efter

Vi er vel en hel del, der har undervist i adskillige år, uden at resultater fra »pædagogisk forskning« har haft førsteprioritet sammenlignet med egne erfaringer. Selv har jeg undervist i 55 år (instruktør i forsvaret, lærer i folkeskole, aftenskole, aftenhøjskole, oplysningsforbund og på DLH (Institut for Uddannelse og Pædagogik) samt på utallige kurser rundt om i verden for specialpædagoger).

Hvad er det så, at en lærer (efter mine erfaringer) »går efter«? For mit vedkommende en grundig viden om det faglige emne, man vil behandle, kombineret med erfaringer om, hvad eleverne/deltagerne finder relevant nu og her - langt mere end resultaterne fra tilsyneladende dokumentationer fra evidens baseret på diverse randomiserede, dobbelte blindforsøg, hvor den pædagogiske verden søger at efterligne nyere medicinsk forskning.

I bogen »Uren pædagogik« (Rømer, Tangaard og Brinkmann. Forlaget Klim, 2011) gør en række undervisere - i mere eller mindre (for os på gulvet) forståelige artikler - op med indflydelsen fra »den rene pædagogik« på, hvad det er, vi går og gør og kan gøre.

Læs bogen og gør op med dig selv, i hvor høj grad dine egne erfaringer passer med offentliggjorte resultater af pædagogisk forskning styret af for eksempel Pisa.

»Hvad er det så, at en lærer 'går efter'?

Gauss foto i
håndlavet kvalitet

Det profesionelle portrætstudie på skolen..... hvorfor nøjes.....kvalitet koster ikke ekstra .....

- Forældrene har det største udvalg ved Gauss Foto
- Portrætter med og uden udtoning valgfrit i sort/hvid, farve og bruntoning
- 4 forskellige udtryk i luxusmappen - foto leveres signeret i kartongavemappe
- Fotos kan købes fra kun 60,- kr. incl. fotografering
- Store 20x30 cm. klassefotos som standard i alle serier
- Vi leverer den servicepakke i ønsker. Se det store udvalg på vores webside
- Fotograferne er gennemrutinerede og i får besøg af den samme hvert år
- Vi er godkendt leverandør af KMD, Tea Tabulex og alle elevintrasystemer
- Vi producerer selv på vores moderne maskiner - sikrer Jer kvalitet til tiden
- 40 års erfaring med portrætfoto og 20 år med skolefoto

Gauss Foto - Møllergade 61 - 5700 Svendborg - www.gaussfoto.dk - jette@gaussfoto.dk - tlf. 62 22 90 57

»Ville du også sætte en forfatter til at undervise halvdelen af timerne i dansk? For eksempel 1.-5. klasse?

Niels Lyngbo, lærer, Odense

TAG MIN FAGLIGHED ALVORLIGT

»En tømrer kan sagtens levere et lokalt bidrag til sløjdundervisningen i en periode«, skriver du, Stina Willumsen, i et svar til Ane Søegaard i *Folkeskolen* nummer 27.

Jeg er meget interesseret i, hvad du mener med periode? Hvis det er et par timer, så er det fint med mig, men jeg tror, du mener længere perioder: Et halvt år? Et helt? To år? De fleste børn har sløjd i to år i deres skoleforløb. Kan en tømrer varetage halvdelen eller det hele? Og hvordan gøres dette organisatorisk?

Ville du også sætte en forfatter til at undervise halvdelen af timerne i dansk? For eksempel 1.-5. klasse? Det kunne måske være spændende, men jeg vil helst ikke lægge barn til - jeg foretrækker en lærer med indsigt i børn og alle aspekter af danskundervisningen.

Jeg er uddannet til at undervise i blandt andet sløjd, men også i andre fag, og er dermed fleksibel og ser oftest de samme elever i matematik og idræt. Det er værdifuldt.

Når du siger, at en tømrer kan varetage undervisningen, spytter du indirekte på mine lærerkolleger, der går arbejdsløse, og som er uddannet til at være i skolen.

En kollega fra Odense, som er uddannet tømrer og lærer (men ikke sløjdlærer), skrev for nylig, at han nødig ville undervise i sløjd - og jeg forstår ham godt. Han siger også, at han ikke ville have en sløjdlærer til at bygge sit hus. Jeg er meget enig - jeg ville nødig bo i et hus, som jeg havde bygget! Det lader jeg tømreren om.

Det værste er næsten, at du falder i den typiske kliche og viser, at du ikke kender til mit fagområde.

Tømrereksemplet er så klassisk, at det gør ondt - hvis du ville have vist, at du vidste noget om området, kunne du lige så godt have nævnt en arkitekt, designer eller blikkenslager eller pædagog. Alle har nemlig en faglighed, som kan ses i små portioner i den gode sløjdundervisning. Ved at sætte en tømrer ind får man imidlertid kun ét af hjørnerne.

Det ville være klædeligt, hvis min rådmand og chef tog min faglighed lige så alvorligt som andre erhvervs.

folkeskolen.dk

Deltag i netdebatten. folkeskolen.dk holder åbent hele døgnet.

Morten Ulstrup:
»Inden jeg skulle afgive min stemme på en af de 22 kandidater, forsøgte jeg at finde ud af, om der var nogen af dem, der havde specielle interesser, der kunne fremme lærernes it-muligheder i folkeskolen, da jeg mener, at it er et helt centralt arbejdsredskab for alle lærere i dag. Det lykkedes mig ikke umiddelbart at finde en kandidat, der havde dette fokusområde (og måske tager jeg fejl, men ...).
Hvor er DLF henne, når der skal kæmpes for bedre it-redskaber til lærerne? Jeg tror ikke, jeg kender en faggruppe, der i årevis har fundet sig i at blive spist af med så lidt (læs intet). Det forventes i dag, at alle lærere kommunikerer med forældre og elever via forældre- og elevintra. Vi lægger opgaver, materialer, videoklip, lydfiler og andet klar til eleverne på online-platforme, som stiller store krav til vores private båndbredde. Var det ikke på tide, at DLF tog fat på at undersøge, hvilke vilkår lærerne har for at forbedre sig digitalt i de enkelte kommuner?«

▶ Kommentar til nyheden »Ny hovedstyrelse valgt i DLF«

Ole Jakobsen, Virum, nyligt pensioneret skoleleder og farfar til to små endnu glade skolebørn

Begrebet lektier klæber til folkeskolen

Når man taler med små børn, der skal begynde i skole, fortæller de oftest med glæde: »og så skal de ha' lektier for«. Og når de er begyndt i skolen, spørger forældre og bedsteforældre interesseret deres små skolestartere, om de har lektier for. Der er eksempler på mange gode situationer, hvor børn og voksne kan sidde sammen ved spisebordet og deles om hjemmearbejdet. Lektier giver muligheder for, at de voksne får indsigt i skolen, og at man sammen får sig en god snak om det, der sker. Men sådan er virkeligheden jo slet ikke. De ressourcestærke elever vil fryde sig over at skulle lave skolearbejde derhjemme og sole sig i deres velforberedthed, men for mange »almindelige« eller især resursesvage familier kan lektier udvikle sig til en sand plage. I en travl familie er tidspunktet for lektielæsning omkring spisetid eller lige inden sengetid, hvilket bestemt ikke er optimalt. Lektier bliver konfliktstof og spolerer børnenes glæde ved skolen og skolearbejdet. Når børnene bliver lidt ældre, efterspørger forældre typisk flere lektier. Det er slet ikke ualmindeligt, at forældre betragter en lærer, der giver mange lektier for, som en »dygtig lærer, der positivt kræver noget af eleverne«! Elever i de ældste klasser kan have svært ved at honorere kravene til lektier, fordi de fysiske forhold hjemme er dårlige, eller fordi forældrene simpelthen ingen faglig baggrund har for at kunne støtte. For at kompensere for dette åbenlyse problem har mange skoler oprettet lektiecafeer. En positiv tanke, da alle så i princippet får de samme muligheder for faglig assistance. Men ret beset er det absurd, at skolens lærere flytter det skolearbejde, som burde ligge i den almindelige undervisning, over på kolleger efter skoletid. Den tid, der bruges på lektiecafe, kunne bruges bedre i den »almindelige« undervisning. Afskaf lektier og forøg antallet af timer i skolen, så der bliver tid til kvalificeret læring på skolen.

Tak for en god kronik om emnet i *Folkeskolen* nummer 27.

Rikke Wezelenburg, skolesocialrådgiver, Grøndalsvængets Skole/Socialcenter Bispebjerg

LÆRERNES ENGAGEMENT I BEKYMRINGSBØRN

Jeg har som skolesocialrådgiver interesseret fulgt diverse indlæg om bekymringsbørn i skolen, og jeg er en smule betænkelig ved fokuseringen på lærerens underretningspligt. For risikerer vi ikke at overse de skridt, som med stor effekt kan gå forud for en underretning?

Hvis vi reducerer debatten til primært at handle om underretningspligten, frygter jeg, at vi samtidig undergraver lærernes store engagement i skolens bekymringsbørn. Et engagement, som jeg vil påstå er næsten usynligt for udenforstående, men som er mindst lige så vigtigt som paratheden til at skrive en underretning. Et engagement, som bæres af forståelse, solidaritet og opfindsomhed, og som jeg har stor respekt for.

Skridtene inden en underretning har stor betydning for, om der kan etableres et samarbejde med forældrene til bekymringsbørn, og det er afgørende for vores mulighed for at gøre en forskel.

Jeg vil tro, at det er genkendeligt for mange, som har været tæt på bekymringsbørn, at forskellige forståelser af, hvad problemet er, hurtigt kommer på banen: »Skolen forstår ham jo ikke. Læreren er for hård ved hende. Mor er alt for blød. Far er ligeglad«.

I bestræbelserne på at hjælpe barnet peger de voksne ivrigt på mulige årsager til det opståede problem og dermed svaret på, hvad der skal gøres - og hvem der skal gøre det. Det kan nemt virke, som om vi samtidig er i gang med at udpege ejeren af skylden for et barns vanskelige situation. Kampen om skylden går i gang, og i den findes ingen vindere.

I mine øjne er det vigtigt med opmærksomhed på alt det, der fremmer et tillidsfuldt samarbejde, og som bidrager til engagement og en oplevelse af, at vi - forældre, lærere, ledelse, fritidshjem - står sammen om at vende en bekymrende udvikling for et barn.

UCC tilbyder videreuddannelse og kurser til pædagoger, lærere, ledere og sundhedsprofessionelle.

Se nyt inspirationskatalog på
www.mereviden.ucc.dk

//Inklusion & integration//
//Ledelse & organisation//
//Børn & unge//
//Borger & sundhed//
//Skoleudvikling & didaktik//
//Vejledning & voksenpædagogik//

Videreuddannelse på UCC
2012/2013

Professionshøjskolen UCC

mail: studievejledning@ucc.dk | tlf: 4189 8210

26 ÅR OG JOMFRU
Skærer smerten væk
EN STEMME I MIT HOVED
NÅR KÆRLIGHEDEN GØR ONDT
"Jeg føler mig uønsket"
Når tankerne ryger ud af kontrol
MADEN TAGER MAGTEN
"Jeg overgiver mig aldrig"
"Hun blev bange for mig"
ARENDSE ELSKER LOUISE
Født i en forkert krop
TVÆRS
du er ikke alene ...
EGMONT Fonden DR dr.dk/tværs

VIDEO /FOTO 2012
24.-30. juni
01.-07. juli
08.-21. juli
05.-11. august
KUNST HØJSKOLEN PÅ ÆRØ
www.kunstaeroe.dk

debatteret

Bent Thøsing, pensioneret viceinspektør, Nørre Åby

Den, som ved bedst, eller?

Arbejdsro fik skolen aldrig. Eksperterne har uafladeligt sprøjtet løs med nye vidunderlige eller blot underlige forslag til ændringer. En eller to eller tre nye ændringer, før den forrige var blot delvis implementeret. Det skulle man have prøvet med erhvervslivet. Det ville aldrig være blevet tolereret.

Men det har man været klar over, så det har man afstået fra.

Skolen, og navnlig folkeskolen, har ligget under for ekspert-trojkaen bestående af pædagogiske forskere, politikere, som absolut ville plante et fingeraftryk, og erhvervslivsrepræsentanter, som »vægtigt« udtaler sig om erhvervslivets behov.

Kun personer, som befinder sig endog meget langt fra klassens virkelighed, kan udtale sig på den måde. Kan plapre juhu-ord som papegøjer uden tilsyneladende at bekymre sig i ringeste grad om forståelsen. Man kan blandt ordene for eksempel nævne kompetencer, selvudvikling, selvdisciplinering, implementering, team, tovholder, synergi, læringsstrategi, læringsrum, refleksionsredskaber og så videre. Og endelig det værste af alt: De tror tilsyneladende selv på det! Det beviser blot, at de ikke aner en dyt om virkeligheden i klassen, hvor læreren skal undervise og styre 25-30 individer.

Jeg har flere gange gjort opmærksom på, at målet, som alle tilsyneladende er enige om, nemlig de famøse 95 procent af en årgang til ungdomsuddannelse, er komplet umuligt, fordi cirka 15-20 procent af en hvilken som helst årgang simpelt hen ikke kan.

Både pædagogiske forskere, næsten alle politikere og alle erhvervsfolk tramper lystigt rundt i spinaten. Alle deres beregninger beror på de 15-20 procent bedste i en klasse.

»Både pædagogiske forskere, næsten alle politikere og alle erhvervsfolk tramper lystigt rundt i spinaten.

Inger la Cour, cand., pæd., psyk

LÆSNINGENS SVÆRE KUNST

At læse vil sige at opfatte et utal af visuelle informationer, der skal transformeres til noget auditivt. Det skal så struktureres i helheder og derefter sammenholdes med hukommelse og erfaring. Og det skal foregå automatisk!

Nogle lærer at læse, uanset hvilken undervisning de får, mens andre må slås med det. Mellem disse to grupper findes en stor gruppe, som er afhængig af den rette undervisning. Disse er risikobørn i læsemæssig henseende, men vi skal gerne beholde dem i normalklassen. Nogle har svært ved at få styr på de visuelle detaljer, nogle på de auditive, og andre igen har finmotorisk besvær. Derfor må vi præsentere flere indgange til stoffet, så flere områder i hjernen aktiveres. Det kan kursivskriften eller skråskriften bruges til. Fordi de skal omkode tegnet, bliver eleverne fra begyndelsen bevidste om, hvad de egentlig ser. Den auditive sans opøver de ved fra start at lytte til de enkelte ord og høre og skrive stavelserne sammenhængende.

Det vigtige er, at de bliver bevidste om, hvad de sanser. Det drejer sig om det at sanse noget, sammenholde det med egne erfaringer og indordne det. Det er det, vi har overset, når vi har troet, det var lettere for elever at nøjes med ét sæt bogstaver og efterligne de trykte, når vi skriver. Det er altså ikke skrivningen i sig selv, der er sagen. Det er det, at de to former for bogstaver bliver en træning i perception. Den gamle skriveundervisning er der ingen grund til at tage op, da man fremover mest får brug for skrivning til personlige notater.

Det, som skal understreges, er, at børnene skal arbejde uden lærerens indblanding. Læreren skal ikke skovle visdommen ind i dem. Hjernerne skal i gang med selv at udforske tingene.

Mange af de såkaldt vanskelige børn bliver vanskelige, fordi de reagerer på nederlag.

Niels Villefrance Andersen, Køge

PJÆKKERIET SKAL STOPPES!

Sovende skoleelever skal vækkes med en sms-service. Den er omtalt som »verdens dyreste vækkeur«!

Og det er da også et meget sjovt udtryk. Men i dagens Danmark er der jo familier, der er bimlende langt fra skolens boglige miljø.

Vi skal have eleverne i skole! Ellers får samfundet en regning, der er endnu større. Men én ting er at få eleverne i skole. Noget andet er at trykke på de knapper, der giver mening, anerkendelse og lyst til at lære.

God pædagogik er ofte »begge fødder på jorden«. Mit forslag er virksomhedslære og igangsætterprojekter for de store elever:

Man kan lave et firma, hvor alle bidrager med noget. Det kan ske i samarbejde med erhvervslivet og teknisk skole (de ved noget om, hvorfor elever falder fra!) »Cafe Morgenmad« er mit bedste bud. Eleverne kan servere morgenmad for de andre søvngængere - og stille og roligt skabe en kultur, hvor det er rart at starte dagen.

Der skal designes møbler og udarbejdes regnskaber. Man kan nemt få noget matematik og computergrafik ind over.

Sms-service er en billig og hurtig løsning. Men den kan ikke stå alene. Danmark har brug for en styrkelse af de naturvidenskabelige fag. De kan indgå i praktiske projekter, der tiltaler børn og unge. Humlen ved sagen er: 1. Det skal være enkelt. 2. Give mening. 3. Være succesbærende.

Og viften af muligheder er stor: Sport. Køkkenhaver. Sløjd med møbelproduktion. Miljøtemaer. Genbrugsprojekter. Loppemarked.

Hvor ville det være fantastisk, hvis de store elever oplevede, at andre står og venter på dem!

What's inside the BLACK BOX?

Comenius efteruddannelses-kursus i Lissabon på Hotel Costa da Caparica

SAIL – School Assessment Improves Learning - NO-2012-047-001
6th – 12th May 2012

6 dages kursus med udgangspunkt i Comenius projektet SAIL, der sætter fokus på løbende intern evaluering som kvalificerende for elevernes læring. Kurset er tilrettelagt for lærere, skoleledere og konsulenter i grundskolen.

Basis for både projekt og kursus er forskning og praksis på Kings College i London og hos vore samarbejdspartnere over hele Europa. Kurset foregår på engelsk.

Vigtigt!
Det er muligt at søge tilskud til alle opholds-, kursus og rejseudgifter hos Styrelsen for Universiteter og Internationalisering (tidl. Cirius)
Ansøgningsfrist 16. januar 2012

Download program og læs mere om the Balck Box og kurset på:
www.karmoyped.no/SAIL

Kontakt

Albertslund Kommune
Gert Larsen Kursuskoordinator Albertslund Kommune 20129048 gert.larsen@albertslund.dk

Sidste blad i 2011

- Næste nummer af *Folkeskolen* udkommer den 12. januar.
- Sidste frist for stillingsannoncer til *Folkeskolen* nummer 1 er den 3. januar.
- Der er nyheder på folkeskolen.dk til og med torsdag den 22. december og igen fra mandag den 2. januar.
- **DLF i julen**
  Danmarks Lærerforenings sekretariat holder juleferie fra fredag den 23. december og åbner igen den 2. januar.

SVENSKE TOSPROGEDE ELEVER SKAL TAGE IMOD SPROGHJÆLP

I Malmø får knap 4.000 tosprogede elever støtte på deres modersmål. Mens modersmålsundervisningen efter skoletid er et tilbud, er studiestøtten ved en modersmålslærer ikke frivillig.

TEKST **LISE FRANK**

FOTO **BO TORNVIG**

Ved et lille bord mellem bogreolerne på Rörsjöskolan i Malmø læser modersmålsunderviser Zainab Al-Shaykhly højt om fluesvampe og kantareller for 1.-klasse-eleverne Musa, Achmed og Yosef. Det foregår på svensk, men indimellem slår hun over i arabisk for at sikre sig, at de tre drenge har forstået teksten. På etagen nedenunder taler resten af 1.b også om de vildtvoksende, henholdsvis giftige og spiselige svampe.

»Drengene kender ikke alle bogstaverne i det svenske alfabet, så dem træner vi, og så forklarer jeg mange begreber på arabisk, som jo er det sprog, de taler hjemme«, siger Zainab Al-Shaykhly, der er uddannet engelsklærer fra seminariet i Malmø. Hendes eget modersmål er som drengenes arabisk.

To gange om ugen i 40 minutter sidder de sammen. Det er skolelederens vurdering, at drengene har brug for støtte ved en modersmålslærer. På den måde følger han den svenske folkeskolelov, hvori der står, at alle elever, der har behov for »handledning« - på dansk studiestøtte - skal have en sådan.

De arabiske elever er da heller ikke de eneste, der får studiestøtte på Rörsjöskolan, hvor 60 procent af eleverne er tosprogede. Blandt skolens 600 elever tales 42 forskellige sprog, og der gives studiestøtte på alt fra det nordafghanske sprog dari til polsk. Skolen har også danske elever, som får studiestøtte på dansk.

Særligt gode forhold i Malmø

I Malmø Kommune er der årligt afsat 25 millioner kroner til studiestøtte. Pengene bestyres af rektor ved kommunens modersmålsenhed Anna-Karin Hedenskog.

»I Gøteborg og i Stockholm er den samlede pose penge til modersmålsundervisningen givet fri til skolerne selv, så her er der en chance for, at de bliver brugt på andre ting. Men her i Malmø er 40 millioner fredet til modersmålsundervisning og 25 til studiestøtten«, siger Anna-Karin Hedenskog.

Malmø har 180 modersmålslærere, og en tredjedel taler og underviser på arabisk, men da minoritetssprogene i Malmø er mange, undervises der alt i alt på mere end 40 sprog. Så længe man kan samle fem elever med samme modersmål inden for kommunens grænser, hviler det på kommunens skuldre at betale for den ønskede modersmålsundervisning. Studiestøtten er til gengæld, som nævnt, en rettighed for alle elever, der har behov for støtte. Så her er skolelederens vurdering den afgørende.

»Vi har pakistanske elever, der får studiestøtte på dansk, fordi de har gået i skole i Danmark i flere år, før deres familier flyttede til Malmø. Deres modersmål er urdu, men deres fagkundskabssprog er dansk«, fortæller Anna-Karin Hedenskog.

Når pengene skal udnyttes, så eleverne får det størst mulige udbytte af studiestøtten, er en nuance som den vigtig at kende.

I Malmø har modersmålsenheden på eget initiativ formuleret rammerne for studiestøtten på kommunens mere end 100 grund- og gymnasieskoler. Ifølge Anna-Karin Hedenskog burde den svenske myndighed Skolverket formulere klarere, hvad der menes med behov for studiestøtte, og ikke mindst hvordan og med hvilke mål for øje støtten skal gives.

Rasha tøver på begge sprog

Tilbage på Rörsjöskolan har Zainab Al-Shaykhly afrundet den svensk-arabiske dialog om skovens svampe med drengene fra 1.b. Herfra bevæger hun sig ned igennem skolens gange og møder syvårige Rasha, der i endnu højere grad end drengene har brug for hjælp på sit modersmål.

Rasha kan endnu ikke stave til sit navn. Hverken på svensk eller arabisk. Hun kan genkende bogstaverne a, r og h og med en koncentreret blyantstreg forme dem på papiret. Men hun kan ikke sætte dem i den rigtige rækkefølge. De arabiske skrifttegn forvolder hende samme problemer.

»Det går meget langsomt, så vi bladrer igennem ABC-bogen, de to gange vi mødes hver uge. Jeg læser højt på svensk og spørger på arabisk«, siger Zainab Al-Shaykhly.

Men i dag overrasker Rasha sin modersmålslærer ved at kunne huske, at den historie, hun fik læst højt, sidst de to mødtes, kaldes en saga.

I Sverige gives karakterer i modersmålsundervisning, og faget får på linje med alle andre fag en plads på elevernes eksamensbevis. Der gives dog ikke karakterer i, hvordan eleverne klarer sig under studiestøtten. Men i Malmø opfordrer man til, at modersmålslæreren, der giver støtten i fællesskab med faglæreren, beslutter, hvilken karakter eleven bør have i eksempelvis matematik.

Tilsammen et fuldtidsjob

Timerne som studiestøtte er sammenlagt med eftermiddagens modersmålsundervisning et fuldtidsarbejde for den 30-årige Zainab Al-Shaykhly. Som engelsk og arabisk støttelærer bruger hun alle sine timer på Rörsjöskolan.

Andre lærere pendler mellem flere forskellige skoler, da de få elever, der har behov for studiestøtte på eksempelvis polsk eller koreansk, er spredt ud over flere skoler. Flere lærere i Malmø har elever på 10-15 forskellige skoler i byen.

På Rörsjöskolan giver Zainab Al-Shaykhly ugentligt studiestøtte til 20 elever mellem 30 og 80 minutter.

Hvad er studiestøtte?

I den svenske lovgivning findes ingen klar formulering af, hvad studiestøtten skal indebære.

I Malmø har man selv formuleret rammerne for støtten:

- Målsætningen er, at eleven skal få færdigheder i alle fag, lære begreber og ord på to sprog, lære studieteknik samt udvikle svensk og sit modersmål for dermed at kunne slå til i klassen.
- Studiestøtten kan omfatte højtlæsning, oversættelse, kobling til kulturaspekter med mere.
- Studiestøtten kan gives umiddelbart op til undervisningslektionen, under eller efter faglærerens undervisning, men altid inden for almindelig skoletid.

Som en del af den almindelige skolehverdag får Yosef fra 1.b på Rörsjöskolan som tusindsvis af andre tosprogede elever i Malmø støtte på sit modersmål. Her sammen med modersmålsunderviser Zainab Al-Shaykhly.

Formand for Børnerådet **Lisbeth Zornig** er et godt eksempel på, hvordan andre reddede hende ud af et misbrugshjem. Hun er bange for, at lærere i dag ikke underretter, fordi de for nemt lader sig manipulere af udsatte børns forældre. Lærere skal i højere grad kæmpe børnenes sag.

Tre lærere reddede hendes liv

TEKST | CHRISTIAN GRUNERT
FOTO | JAKOB CARLSEN

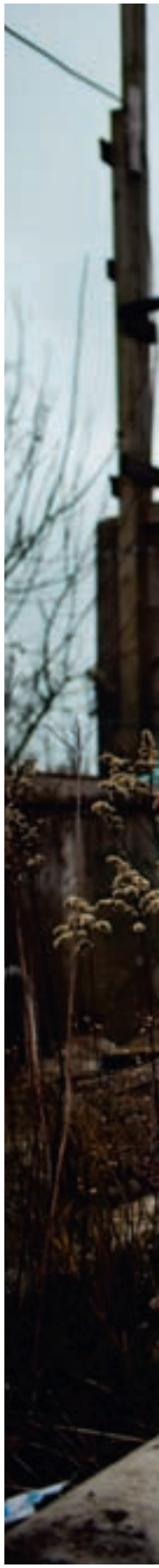

»Generelt gælder der ikke de samme værdier og 'ti bud' i det miljø, jeg kommer fra, som i det, lærere og andre almindelige mennesker færdes i«, siger Lisbeth Zornig Andersen.

»I det miljø, jeg kommer fra, er løgnen det gennemgående«, forklarer hun.

Lisbeth Zornig er formand for Børnerådet og forfatter til bogen om sit liv, »Zornig - vrede er mit mellemnavn«, der udkom i forrige måned.

Bogen beskriver et liv med svigt og seksuelle krænkelser, men fortæller også en historie om lærere, der rakte hånden ud og hjalp hende væk fra det miljø, hun selv kalder en del af »Underdanmark«.

Hun frygter, at årsagen til, at så mange lærere ikke altid underretter, er, at de for let lader sig manipulere af løgnagtige forældre til udsatte børn.

Forældre kører lærerne rundt i manegen

Problemet er, at lærerne møder forældre til udsatte børn med deres eget normsæt og tror, at de agerer på samme måde som dem selv, men sådan er verden sjælden, siger hun.

»Vi behandler mennesker ordentligt, til det modsatte er bevist. Det er et godt næstekærligt princip, men hvis man ikke er i stand til at gennemskue løgnene og manipulationerne, så er der nogle børn, der bliver ladt i stikken i alt for lang tid«.

Hvis samfundet skal komme flere udsatte børn til hjælp, er det nødvendigt at give lærere og socialarbejdere mere tid - tid til at lære forældrene og deres børn at kende, siger hun.

»Det er nødvendigt, hvis man skal have en fornemmelse af, hvad det er for nogle værdier, de har. Hvis bare man havde tid til at tale med børnene om, hvad det er for værdier, de har derhjemme. Spiser de med forældrene, hvornår er der sengetid, og hvordan med lektierne? Hvordan foregår det? Hvad får de at spise? Sådan nogle helt almindelige ting kan faktisk fortælle meget om, hvad der foregår derhjemme«.

Ifølge Lisbeth Zornig ved forældre ikke altid, hvad der er rigtigt og forkert, men de ved til gengæld, hvad der er strafbart, siger hun. Og i de værste sager ser man gang på gang, at forældrene har udnyttet det på det groveste. »I den type sager taler vi om udspekulerede mennesker - som altid kun har fokus på egen overlevelse på bekostning af andre. Det er ikke, fordi det er onde mennesker eller dårlige mennesker. De er bare selv vokset op i miljøer, hvor man igennem generationer har mistet empatien og omsorgen for det andet menneske for at kunne holde ud at være i det. Der er grænser for, hvor meget vold man kan være vidne til uden at blive afstumpet«.

Ulydighed får ingen konsekvenser – kun for børnene

Lisbeth Zornig reagerer meget skarpt på *Folkeskolen*s undersøgelse om lærernes

Lisbeth Zornig Andersen mener, at for mange lærere undlader at underrette kommunen på trods af mistanke om omsorgssvigt. Og husker selv, hvordan der blev kæmpet for hende engang.

Det handler om at have både faglighed og hjertet med i sit arbejde. Man er bare nødt til at erkende, at lærergerningen er mere end selve faget. At det i høj grad også er et socialt arbejde.

underretningspligt, der viser, at hver anden lærer har undladt at underrette kommunen på trods af en mistanke om omsorgssvigt.

»Hvis nu jeg var buschauffør og havde lidt travlt, ville det jo ikke nytte noget, at jeg kun stoppede ved hvert andet stoppested, fordi det ikke er mit 'faglige fokus'«, siger hun.

»Det ville hurtigt få konsekvenser for mig, men det ser vi ikke i forholdet til udsatte børn. Det har ingen konsekvens for læreren, og det har ingen konsekvens for sagsbehandleren, at vi accepterer en enorm fejlmargin i underretninger«.

Hun mener, at mange lærere har for meget fokus på faglighedsaspektet i lærerhvervet og for lidt på de sociale aspekter.

»Det handler om at have både fagligheden og hjertet med i sit arbejde. Man er bare nødt til at erkende, at lærergerningen er mere end selve faget. At det i høj grad også er et socialt arbejde. Og at man skal turde kæmpe for børnene, selvom det kan gå ud over én selv og ens tid. For de har altså ikke ret mange andre til at kæmpe deres sag«.

Hun er selv et eksempel på, hvordan lærere er trådt i karakter for hendes skyld.

»Der blev kæmpet for mig dengang. Der var endda én, der tog mig med hjem i et halvt år. Det ser man sjældent i dag, tror jeg. Der er i hvert fald tre lærere, jeg kan takke, plus en pædagog, for at jeg sidder her i dag«.

Det var, fordi de havde fokus både på fagligheden og på hendes sociale problemer, mener Lisbeth Zornig selv.

Lisbeth Zornig mener, at loven om Barnets Reform er løsningen på lærernes frustrationer.

Bondo bruger underlig underretningslogik

Hun går også i rette med DLF-formanden Anders Bondo Christensen, der i et interview med Folkeskolen i nummer 25 tager afstand fra holdningen om, at lærerne hellere bør underrette én gang for meget end én gang for lidt.

»Jeg læste, at Anders Bondo havde sagt, det var noget pjat at sige. Men siger han så hellere én gang for lidt end én gang for meget? For det må jo være logikken«.

Vejen til læring er en god personlig relation, mener hun, og det skal lærerne tænke over, når nogle af dem siger, at de ikke vil lege socialarbejdere.

»Det ved jeg selv af god erfaring, og det ved de gode lærere også. De lærere, der forbeholder sig ret til at være lærere på grund af det faglige, bliver nødt til at erkende, at det ikke kan stå alene. Hvis vi ved, at der er to i hver klasse, der mistrives, så er der to, der skal håndteres særligt. Og i denne tid, hvor alle taler om inklusion, bliver det endnu vigtigere. De udsatte vil i langt højere grad være afhængige af, at de 'almindelige' lærere ser dem og handler på deres bekymring«.

Underretningspligt er skåret ud i pap

Loven om Barnets Reform er løsningen på lærernes underretningsfrustrationer, mener Børnerådets formand, fordi den fjerner fortolkningsmulighederne, der var i den gamle lovgivning.

»Nu er det blevet skåret ud i pap, at hvis du har en mistanke, skal du sende den videre til kommunen, som så må undersøge, om der er noget i sagen eller ej. Det skal du som lærer ikke bruge tid eller energi på. En gang imellem er der ikke hold i bekymringen, og det skal vi da bare glæde os over. Det er da fantastisk for det barn«.

»

Vi skal væk fra den der misforståelse om, at en underretning er en anklage. Det er helt skævt og er en medvirkende årsag til, at mange udsatte børn og deres familier får lov at sejle deres egen sø alt, alt for længe.

Lisbeth Zornig erkender, at hun stiller store krav til lærerne, men Barnets Reform har den konsekvens, at lærerne slet ikke skal gå ind i en dialog med forældrene om, hvorvidt de for eksempel har et misbrug eller ej. Man fritager lærerne for ansvaret, mener hun.

Mener du, at det er realistisk for lærerne at fortsætte et samarbejde med forældrene efter en underretning?

»Ja da! En underretning er en mulighed for at give et barn og dets familie professionel hjælp af en kvalitet, som læreren ikke selv har forudsætninger for at give. Vi skal væk fra den der misforståelse om, at en underretning er en anklage. Det er helt skævt og er en medvirkende årsag til, at mange udsatte børn og deres familier får lov at sejle deres egen sø alt, alt for længe«.

Men det, du nævner, er mig bekendt ikke skrevet ned. Hvordan ved de så, hvad de skal reagere på?

»Hos Ankestyrelsen er der en tjekliste, som alle, der arbejder med børn, bør kende. Men man skal selvfølgelig bruge sin sunde fornuft og se sagen i en kontekst. Det er nødvendigt, at lærerne lærer forældrene og børnene at kende, og det kræver tid«.

Hvordan kan man vide, om de manipulerer med én?

»Det er i virkeligheden ret enkelt: Læreren skal forholde sig til det, han eller hun ser hos eleven og i dets omgivelser. Giver det anledning til bekymring for velfærd og trivsel, skal man give kommunen besked«.

Læs mere om First Lego League Skandinavien
→ hjernekraft.org

Ruderne dugger af entusiasme

Begejstringen og glæden er malet i ansigtet på 500 unge mennesker. Der knokles og samarbejdes om et vigtigt emne, »Fødevarer med omtanke«.

TEKST **FINN GUNST CHRISTENSEN** PENSIONERET LÆRER OG PRESSEKONSULENT FOR FIRST LEGO LEAGUE

FOTO **OLE CARLSEN**

First Lego League-projektet Food Factor foregår på Ingeniørhøjskolen i Ballerup, hvor de mange unge mennesker fra omegnens skoler skal få deres robotter til at kvalitetssikre vore fødevarer. Der kan være angreb fra insekter og smådyr, uheldig opbevaring og transport, brug af problematiske tilsætningsstoffer og dårlig hygiejne under produktion og forarbejdning. Robotterne skal for eksempel klare en majshøst, friske fødevarer og 11 andre fødevareopgaver. Eleverne har arbejdet med deres robotter i otte uger, og nu er vi så på dagen, hvor deres arbejde skal bedømmes af et dommerpanel. Kammeraterne hepper vildt højt på deres holds præstationer, og de mange forældre og lærere holder sig ikke tilbage, når holdene »Fastfooders«, »Keep The Planet Cool«, »De Vilde Kaniner«, »Team Ninja Bakers« og »For lækker til Fødevarer« er i ilden.

Et andet sted i bygningen fremlægger de unge mennesker deres visioner, i forhold til hvordan vi i fremtiden kan bruge teknik og økologi hånd i hånd i forbindelse med en bæredygtig fødevareproduktion. Holdene fremfører for et dommerpanel deres indhentede viden om, hvordan økologi, teknologi og etik bør spille ind i fødevareproduktionen.

Med PowerPoint-show, sang og dans samt flotte plancher formår det ene hold efter det andet at klargøre deres tanker om tungmetaller og fiskeri, slik uden tilsætningsstoffer, gensplejsede tomater og veje til mere økologisk fødevareproduktion.

Vi oplever i dette menneskehav af unge og tilskuere en entusiasme, et sammenhold, en kreativitet, der tydeligvis begejstrer tilskuerne. Tilstedeværende lokale erhvervsfolk og politikere er imponerede: »Det er undervisning, når den er bedst«, siger én – men de unge mennesker sanser næppe de rosende bemærkninger. De har travlt, deres øjne funkler, og varmen fra deres røde kinder får duggen til at sætte sig på de store vinduer. »Man bliver, hvad man spiser«, siger en forælder og glæder sig over disse unges indsigt og visioner.

»Jeg er stolt over, hvad ungdommen viser os i dag«, siger projektleder Janne Schwaner. Niels Erik Parbst og Jens D. Sonne fra Ingeniørhøjskolen nikker samstemmende.

folkeskolen.dk
Under Lærer til lærer på folkeskolen.dk kan du fortælle om gode undervisningsforløb og dele viden, råd og billeder.

Vindere i Ballerup

Nogle af vinderne skal nævnes, men alle var vindere denne eftermiddag!

1. First Lego League Champions (robotkørsel og temafremlæggelse): 6.b, Egebjergskolen, Ballerup
2. Robotkonkurrencen, 1. præmie: 7.x, Herstedvester Skole, Albertslund
3. Teknologiprisen (konstruktion): 7.c, Østerhøjskolen, Ballerup
4. Samarbejdspris: 7.c, Hedegårdsskolen, Ballerup.

Stibo Zone ønsker alle annoncører en glædelig jul og et godt nytår

I 2012 kan denne annonceplads blive din. Kontakt os på telefon 89 39 88 33 og hør hvordan.

STIBO ZONE

Noter om ny dansk og udenlandsk viden og forskning om skole, fag og pædagogik.

● **ESBEN CHRISTENSEN** / ESC@DLF.ORG / **JOHN VILLY OLSEN** / JVO@DLF.ORG

Tema om skoletræthed

Det nye nummer af Institut for Uddannelse og Pædagogiks magasin »Asterisk« har tema om skoletræthed. Ungdomsforsker Mette Pless – der har skrevet ph.d.-afhandling om overgangen fra skole til ungdomsuddannelser – skelner mellem »den lille skoletræthed« og »den alvorlige skoletræthed«.

»For den store hovedgruppe af skoletrætte er der snarere tale om folkeskolemæthed end skoletræthed. De er ikke trætte, fordi de ikke kan følge med fagligt. Det er snarere, fordi de har været i samme klasse med de samme elever, lærere og omgivelser i ni-ti år. De trænger til nye udfordringer, kammerater og sociale rammer«, siger Mette Pless.

Foto: Istock

Det er værre med »de alvorligt skoletrætte«.

»De føler sig sat udenfor. De føler ikke, de passer ind i skolen. For disse elever er skoletræthed en grundlæggende erfaring, der farver deres billede af, hvad det vil sige at gå i skole. De ved, at de er nødt til at komme videre i uddannelsessystemet, men det er svært, fordi de ikke kan finde motivationen. De vægrer sig ved alt, de forbinder med skole«, fortæller Mette Pless.

I en anden artikel udtaler søvnforskeren Poul Jennum, at »unges træthed ikke skyldes ændringer i deres fysiologiske døgnrytme, men er socialt betinget af, at far og mor accepterer, at deres børn går for sent i seng«.

»Asterisk« er et magasin for uddannelsesforskning, der udkommer fire gange om året og udgives af Institut for Uddannelse og Pædagogik (DPU), Aarhus Universitet.

Læs: *Du kan læse »Asterisk« kvit og frit på dpu.dk/asterisk*

Sundhed og helbred kan bryde social arv

Hvornår skal eleverne lære at læse? Efter 2. eller 3. klasse?

Ifølge professor og overlæge Johan Hviid Andersen, der står bag den store VestLiv-undersøgelse, som følger årgangene 83 og 89 fra det tidligere Ringkøbing Amt, har det ikke den væsentlige betydning, som det bliver tillagt den i den aktuelle debat.

»Det er temmelig ligegyldigt, om børn lærer at læse i 2. eller 3. klasse. Det, der er vigtigt i forhold til deres livsforløb og senere uddannelsesniveau, er, hvilke netværk og sociale relationer de har«, siger han i en pressemeddelelse om undersøgelsen.

Ud over læsningen er den generelle sygdomssituation og trivsel afhængig af forældrene og af, hvordan man opfatter sit helbred. »Vi ved, at selvvurderet helbred er en af de vigtigste faktorer overhovedet, når det handler om livskvalitet. Folk med lavt selvvurderet helbred – hvad end deres reelle fysiske form er – dør tidligere, de er mere syge, og de præsterer dårligere fagligt. Hvad børn og unge selv tror om deres sundhed, er altså en temmelig vigtig forklaringsfaktor, når vi skal beskrive forskelle i karakterer og faglighed«, siger Johan Hviid Andersen.

Han mener derfor, at helbred og sundhed er væsentlige faktorer, hvis man skal bryde den sociale arv.

»Hvis man som samfund ønsker, at børn bryder den sociale arv, så er lighed i sundhed og helbred et godt sted at sætte ind. Sat på spidsen så er tidlige læsefærdigheder ligegyldige, i forhold til hvordan børn udvikler sig som mennesker, om de vælger en lang eller kort eller slet ingen uddannelse, og hvor godt et helbred de har set over en længere årrække«, siger Johan Hviid Andersen.

Læs *mere om undersøgelsen på vestliv.dk*

Foto: Istock

Læreruddannelser kæmper mod frafald

Frafald og studerende, der dropper ud, er en udfordring for alle videregående uddannelser. Derfor kæmper de for at formindske frafaldet. Danmarks Evalueringsinstitut (Eva) har i en ny undersøgelse set efter, hvad de forskellige videregående uddannelser gør for at fastholde de studerende, og hvad der reelt kan nedbringe frafaldet. Der er nemlig masser af grunde til, at de studerende stopper.

Det er ifølge Eva vigtigt, at uddannelserne sætter mål og succeskriterier for indsatserne, ellers er det svært for dem at vide, om en indsats lever op til målene, og om den øger fastholdelsen. Ofte vurderer uddannelsesledere og undervisere, at deres indsats virker, men der er en tendens til, at deres vurderinger mere hviler på egne oplevelser og løbende tilkendegivelser fra studerende end på systematisk inddragelse af brugerundersøgelser med mere.

Derfor anbefaler Eva løbende systematiske mål og evaluering.

Læs *mere på eva.dk*

spot

Ved **Christian Grunert** / cgr@dlf.org

8.-klasser udstiller på Arbejdermuseet

I seks uger har fire skoleklasser fra København været tilknyttet et pilotprojekt på Arbejdermuseet, støttet af Kulturarvsstyrelsen. Med udgangspunkt i den nuværende udstilling »John Kørner. Kvinder til salg« har eleverne arbejdet med prostitution og trafficking. Eleverne har deltaget i pilotprojektet i forbindelse med deres projektopgave, og slutproduktet for dem har været at skulle udarbejde en oplysningskampagne omkring trafficking og prostitution. Det færdige materiale fik eleverne feedback på af en professionel reklamemand i sidste måned. Kampagnematerialet og resten af udstillingen kan ses året ud på Arbejdermuseet.

Gratis adgang til lydbøger

Via medlemskab af Nota – Nationalbibliotek for mennesker med læsevanskeligheder – kan du som lærer få gratis adgang til mere end 27.000 lyd- og e-bøger til brug i din undervisning. Det kræver blot, at du udfylder Notas indmeldelsesmateriale. Herefter har du mulighed for at bruge Notas materialer i din undervisning af læsesvage elever – det vil sige elever med et dokumenteret læsehandicap som ordblindhed. 3.000 undervisere er allerede indmeldt på Nota. Du kan downloade indmeldelsesmaterialet i pdf-format på **www.nota.nu**

Workshop om psykiatri for 9.-10.-klasser

Det er de svære emner, der bliver taget op, når det lille turnéteater »NoCanDo« i det kommende år indtager skolerne med en uges workshop om psykiatri og stofmisbrug. Men det gratis tilbud til 9- og 10.-klasser er efter sigende fortalt i et både poetisk og humoristisk sprog, som de unge kan forstå og forholde sig til. Emnerne bliver behandlet gennem foredrag, debat, manuskriptøvelser og drama, hvor eleverne selv bidrager og får talt om emnerne.

Kontakt projektansvarlig Laura Madsen på laura@teaterlaura.dk, hvis du har spørgsmål eller ønsker at booke en projektuge til din skole i 2012.

NoCanDo

SØLUND

SØLUND MUSIK-FESTIVAL

Information til brugerbands!

Festivalen: Festivalen afvikles i 2012 den 12.- 13.- 14. juni.
Billetsalget: Billetsalget starter mandag den 5. marts kl. 09.00 på tlf. 86 52 55 66.

Tilmelding af brugerbands:

1. **Fælles for scenerne:** I tilmelder jer via www.solundfestivalen.dk - tryk ***Information*** - tryk ***Brugerbands*** - tryk ***info/retningslinjer*** (læs disse) - tryk ***tilmelding*** - Udfyld skema og tryk ***send***.
2. **Optræden på store scene:** I skal sende cd eller dvd.
3. **Optræden på teltscenen:** Ingen specielle krav.
4. **Ved problemer kontakt:** Niels Sørensen på birgit-niels@mail.dk

Tilmeldingsfrist: Tilmeldingen skal være festivalen i hænde senest den **13. januar 2012**.

Brugerbands der optræder: Brugerbands der skal optræde på festivalen 2011 vil kunne ses programlagt på festivalens hjemmeside efter **den 10. februar 2012.**

Vil du vide mere om billetsalget og om festival 2012, så tjek www.solundfestivalen.dk - eller læs i Fagbladet Folkeskolen, SOCIALPÆDAGOGEN og LEV i slutningen af februar.

Forskerstof på børnesprog

Det er mest for gymnasiet, men lærere i folkeskolens ældste klasser kan også gå på opdagelse på videnskab.dk's nye undervisningssite, videnskab.dk/undervisning, hvor alle artikler er verificerede af forskere inden for det givne felt – for eksempel naturvidenskab, dansk, fysik, idræt, matematik og kemi.

Syddansk Universitet har til gengæld haft elever i 4.-6. klasse og deres lærere i tankerne ved skabelsen af børnevidenskabssitet **www.sdu.dk/kunstogvidenskab**

Sitet markerer afslutningen på projekt Syddansk Børneuniversitet, hvor forskere fra Syddansk Universitet med støtte fra den Europæiske Socialfond har besøgt skoler i Syddanmark med særligt tilrettelagte børneforelæsninger.

»Folkene bag sitet har været gode til at formidle 'forskerstof' på 'børnesprog'. Den skriftlige information til læreren er kort og præcis, og vælger man at bruge film og oplæg i sin undervisning, er det lige til at gå til«, siger lærer Diana Christensen, Marslev Skole, i en pressemeddelelse.

Husk at vi har mange flere nye anmeldelser på:
folkeskolen.dk

Lydbøger til dine ordblinde elever

Hvis du skal inkludere en ordblind elev i klassen, er der praktisk hjælp at hente hos Nota – Nationalbibliotek for mennesker med læsevanskeligheder. Her kan lærere gratis blive medlemmer og få adgang til mere end 20.000 lyd- og e-bøger.

Allerede nu kan du finde omkring 80 af de mest brugte skønlitterære værker som lydbog med tilhørende tekst. I løbet af 2012 vil nye titler komme til, sådan at dansklærernes top 100 også vil være tilgængelig for de læsesvage.

Læs mere på nota.nu, hvor du også finder to helt friske undersøgelser, der viser, at der er en positiv sammenhæng mellem brug af lydbøger, læsevaner og trivsel.

Trivsel

Næsten *ikke*

Foto: Istock

Under ombygning
– om hjernen, teenagere og pædagogisk praksis

- Lisbeth Iglum Rønhovde
- 272 kroner
- 269 sider
- Hans Reitzels Forlag

voksen

ANMELDT AF: MALENE SCHRØDER

En fagbog, man hygger sig med? Med fare for at lyde som en hellig fagtosse mener jeg, at bogen, som har fokus på den omorganisering og udvikling, der sker i ungdomsårene, er særdeles velskrevet og aktuel for alle, der arbejder med eller har en relation til unge. Det er en kunst at formidle stof, der omhandler hjernens neurobiologiske udvikling og de konsekvenser, det får for unges måde at føle, tænke og handle på, på en måde som opleves læseværdig, relevant og lavpraktisk (ja, det er vi en del, der sætter pris på).

Bogen har afsæt i nyeste forskning, hvor forfatteren formår at foretage en fin kobling til den virkelighed, som mange professionelle (især pædagoger og lærere) kan genkende – og ikke mindst forældre til teenagere. Jeg har allerede anbefalet bogen til en del, når jeg har lagt øre til deres faglige og personlige sukken over julegløggen.

Hvorfor er unge ikke til at drive i seng om aftenen, og hvorfor er de som limet til sengen om morgenen? Hvorfor spiser man mere, når man er træt? Hvad skyldes de kraftige følelsesudbrud, øget negativitet og det til tider totalt manglende overblik hos en del unge? Kan de ikke bare tage sig sammen? Har lektier overhovedet nogen effekt, og hvis de skal have en berettigelse, hvordan kan de så udformes?

Uden at afsløre svaret argumenterer forfatteren overordnet set for, hvor vigtigt det er, at vi som voksne anerkender, at »unge er næsten børn, ikke næsten voksne«! Ikke mindst derfor er det vigtigt, at voksne indser vigtigheden af at fungere som »administrerende direktører« for de endnu ikke færdigudviklede ungdomshjerner.

»Den normale udvikling skaber især i de tidlige teenageår alvorlige problemer, som kan forveksles med ADHD-light. Man har dårlig impulskontrol, man er labil og kan ikke koncentrere sig«. ***Læs interview med bogens forfatter på side 14.***

Foto: Anna Andrea Matzer

Trivsel

Fantastisk projekt om identitet og tolerance

Med Andre Øjne

- Filmen kan gratis hentes på emu.dk. Det øvrige materiale kan downloades gratis på medandreojne.com
- Global Stories

ANMELDT AF: GITTE ULLSTAD

»Med Andre Øjne« kan ses som et udvidet emneforløb i folkeskolens undervisning. Og udvidet på den fede måde!

Umiddelbart virker det som et ganske almindeligt tværfagligt emne om identitet, som en 6. klasse har brugt to dage til. Eleverne skal undersøge deres egen identitet, hvortil der er tilknyttet en arbejdsmappe med plads til skriftlige svar.

Men derefter breder materialet sig ud i en mangfoldighed af inspirerende og kreative muligheder til et projekt, hvor flere skoler er involveret.

I anden etape skal eleverne selv skabe sig en ny identitet ud fra en tilfældig udtrukket ting, som skal beskrives, tegnes og levendegøres.

Endnu en dimension viser sig, idet eleverne i tredje fase igen skal skifte identitet. Her er der mulighed for at vælge at afprøve både ny kønsidentitet og/eller en anden etnisk identitet. Eleverne bliver klædt ud, bliver sminket og skal en tur i byen som den nye person. Endelig skal de nye identiteter præsenteres for forældrene. Projektet evalueres i fællesskab med de andre skoler, hvilket giver endnu en mulighed for integration på kryds og tværs.

Hele projektet er udviklet og produceret af Global Stories, og makeup-artister og teaterfolk er tilknyttet, hvilket giver undervisningen det løft ud over folkeskoleniveau, som gør det yderst autentisk.

Materialet består af en dvd med projektforløbet, en elevmappe med opgaver og en hjemmeside med praktiske oplysninger for andre, der har ladet sig inspirere til at bestille et lignende projekt.

I disse tider med skolesammenlægninger, opdelinger i indskolings- og udskolingsskoler og årgangsundervisning vil det være et fantastisk projekt på en udskolingsårgang, hvor eleverne skal integreres og finde deres egen identitet i en ny gruppe. Eleverne kan få forståelse for og indsigt i andre og dermed lære tolerance.

»Det har været rigtig mærkeligt at blive lavet om. Når jeg kigger mig i spejlet, kender jeg slet ikke mig selv. Jeg er en helt anden person«. ***I Folkeskolen nummer 28 og på folkeskolen.dk kan du læse reportagen »Iman bliver til Gertrud« om, hvordan eleverne har oplevet projektet »Med Andre Øjne«.***

korte meddelelser

Følg med
under kommende arrangementer på folkeskolen.dk

Læg selv arrangementer ind på folkeskolen.dk

Folkeskolen har flyttet sin kalender fra det trykte blad til folkeskolen.dk. Det skyldes, at bladet overgår til at være et magasin, som udkommer hver anden uge, og servicestof generelt derfor flyttes til nettet, hvor det altid kan være opdateret, og der kan søges på kryds og tværs.
Alle meddelelser om arrangementer, legater og lignende skal derfor lægges enten på folkeskolen.dk eller i bazar. Det kan ske ved at gå ind på folkeskolen.dk's forside.
Indtil 31. marts 2012 er der dog en overgangsordning, hvor tid og sted for generalforsamlinger kan trykkes i bladet. Kontakt eventuelt *Folkeskolen*s redaktion, hvis du er i tvivl.
Mindeord optages stadig i det trykte blad. De må højst fylde 1.000 enheder.

lærerjob.dk

Lærerstillinger

Halsnæs
Kommune
Natur og Udvikling

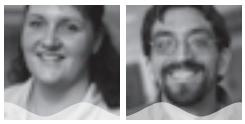

Lærer – barselsvikar
Frederiksværk skole, Enghave

Vi søger en barselsvikar fra den 9. januar - 30. juni 2012 til at varetage undervisningen i (drenge)idræt, engelsk og matematik på 7.-8. årgang. Vi forventer, at du er læreruddannet.

Kontakt DPL Bo Rasmussen, 4776 0782, for yderligere oplysninger eller se www.enghaveskolen.halsnaes.dk.

Ansøgningsfrist den 4. januar 2012 kl. 12:00

Læs mere og se flere ledige stillinger på www.halsnaes.dk

Redelighed Helhed Mulighed

Ansøgningen sendes online via www.halsnaes.dk/ledige stillinger eller til Halsnæs Kommune, Rådhuspladsen 1, 3300 Frederiksværk

personalia

▪ Niels Munkholm Rasmussen – 60 år

Han er historisk interesseret, har skrevet Odense Lærerforenings historie og er nyvalgt medlem til hovedstyrelsen i DLF, hvor han kom ind på en femteplads blandt alle kandidaterne. Det er tredje periode, Niels Munkholm Rasmussen begynder på i hovedstyrelsen til januar, men inden fylder han 60 år den 26. december.
Sin lærerpolitiske opvækst har han haft i Odense Lærerforening, hvor han blev valgt til kredsstyrelsen i 1989. Han var kredsformand fra 1996 til 2002, hvor han besluttede, at han ville tilbage til lærerjobbet på Rosengårdskolen i Odense. Men allerede efter et par år trak det faglige arbejde igen i ham, og han blev denne gang valgt ind i hovedstyrelsen.
Det er løn, arbejdsmiljø og lærerprofession, der er fagforeningens arbejde, mener Niels Munkholm. Det er fagforeningens gamle dyder, men på en moderne måde.
For han er et lyttende og debatterende menneske.
Oprindeligt er han uddannet elektriker, men han tog også en læreruddannelse en årrække senere og blev færdig i 1982. Her blev han ansat på Rosengårdskolen, hvor han stadig er tilknyttet.
Hans danmarkshistoriske viden er legendarisk, og han har tilbragt meget tid på Odense Bys Stadsarkiv især med Odense Lærerforenings historie. Men også fugle har hans store interesse. Han kan lide at tage på fugleture – også meget tidligt på dagen for at få de særlige fugleoplevelser.

faglige foreninger

▪ DANMARKS FYSIK- OG KEMILÆRERFORENING, STORKØBENHAVNS AFDELING

▪ Ekstraordinær generalforsamling

Der indkaldes til ekstraordinær generalforsamling med følgende dagsorden:
1. Valg af dirigent
2. Vedtægtsændringer
3. Eventuelt.

Der er tre vedtægtsændringsforslag:
Om ændring af foreningens navn
Om ændring af dagsorden for ordinær generalforsamling
Om ændring vedrørende indkaldelse til generalforsamling.
Torsdag den 19. januar, klokken 18, på Randersgades Skole, Randersgade 38, 2100 København Ø.
De tre ændringsforslag kan læses på vores hjemmeside http://fysik-kemi.dk/storkbh
Forslag til yderligere punkter på dagsordenen skal sendes, så de er formanden i hænde senest to uger før generalforsamlingen.
Efter generalforsamlingen vil der være en lille forfriskning, inden vi fortsætter med aftenens andet arrangement med Jytte Hildens foredrag om Madame Curie.

▪ DS SØNDERJYLLANDS SLØJDLÆRERKREDS

▪ Generalforsamling

Der indkaldes til ordinær generalforsamling tirsdag den 7. februar 2012, klokken 17, i kantinen hos Dansk Hårdtræ, Stokkebrovej 2, Holdbi, 6340 Kruså. Fra klokken 15 til 17 er der rundvisning på savværket.
Dagsorden ifølge vedtægterne. Indkomne forslag skal være formanden i hænde senest fem dage før generalforsamlingen.
Foreningen er vært ved et traktement på stedet og anmoder derfor om tilmelding til Jørn Thomsen, telefon 75 57 48 82 eller mail: joernt@hejlsnet.dk, senest den 28. januar 2012.

fra kredsene

Kreds 100
▪ ESBJERG LÆRERFORENINGS SENIORKLUB

▪ Generalforsamling

Der indkaldes til ordinær generalforsamling tirsdag den 31. januar 2012, klokken 12, på »Sydvesten«, Fiskerihavnen 6, 6700 Esbjerg.
Dagsorden:
1. Valg af dirigent
2. Bestyrelsens beretning
3. Fremlæggelse af regnskab
4. Valg til bestyrelse
   På valg er:
   Per Mulvad – modtager genvalg
   Hans Erik Laustsen – modtager genvalg
   Inge Marie Christensen (Mie) – modtager genvalg
5. Behandling af indkomne forslag
6. Medlemmers forslag til nye aktiviteter
7. Eventuelt.

Eventuelle nye forslag skal være formanden i hænde senest otte dage før generalforsamlingen.
Efter generalforsamlingen er der frokost – pris 130 kroner per person.
Tilmelding på telefon 75 13 41 11 eller mail 100@dlf.org senest den 23. januar 2012.

Lærerstillinger

KØGE KOMMUNE

Lærer til Kirstinedalsskolen

På Kirstinedalsskolen i Køge Kommune er en lærerstilling på fuld tid ledig pr. 1.2.2012 eller snarest derefter.

Vi prioriterer ansøger med musik som liniefag højt og gerne i kombination med fag som natur/teknik, matematik, sløjd, dansk og engelsk. Der er klasselærerfunktion tilknyttet til stillingen.

Kirstinedalsskolen er en folkeskole med ca. 630 elever og klasser fra 0.-9. klassetrin, en SFO og en ungdomsklub. Du vil møde en skole i udvikling, med engagerede kollegaer, og hvor vi arbejder på at udvikle teamsamarbejde bl.a. gennem tilknytning til klasse-, årgangs- og fagteam.

Som vores nye kollega forventer vi, at du
- Har lyst til at være med til at udvikle vores skole både fagligt og pædagogisk
- Indgår konstruktivt og engageret i det kollegiale fællesskab
- Har erfaring med undervisning i indskolingen og mellemtrinnet

Du kan læse mere om Kirstinedalsskolen på: www.kirstine.dk.

Du er velkommen til at kontakte pædagogisk administrativ afdelingsleder Hanne Rathje Andersen på telefon 56676872 eller skoleleder Mai-Britt Herløv Petersen på telefon 56676873 for at høre nærmere om stillingen.

Ansøgningsfrist
torsdag den 12. januar kl. 12.00.

Ansættelsessamtaler vil finde sted tirsdag den 24.1.2012 efter kl. 17.00.

Ansøgning sendes til Kirstinedalsskolen på mail: kirstinedalsskolen@koege.dk

Info: Kirstinedalsskolen, Skolevej 1, 4600 Køge, tlf.: 56676869, www.kirstine.dk

www.koegekom.dk

Lederstillinger

HILLERØD KOMMUNE

www.hillerod.dk

SOUSCHEF

til familieskolen – Store Dyrehave Skole

Velfungerende familieskole – Store Dyrehave Skole – søger en souschef, der kan være med til at løfte skolen videre i den metodeudvikling og proces vi konstant er i gang med.

Arbejdsfunktionerne knytter sig til
- ledelse i tæt samarbejde med skolelederen
- familiearbejde
- ca. 10 undervisningslektioner ugtl.

Vi forventer en person, der
- er uddannet lærer
- har viden om og erfaring med specialområdet og familiearbejde
- er psykisk og fysisk robust.

Yderligere oplysninger
Du er velkommen til at kontakte skoleleder Michael Ulrich på tlf. 7232 4626.

Tiltrædelse: 1. februar 2012 eller snarest herefter.

Ansøgningsfrist: 9. januar 2012.

Se fuldt stillingsopslag på
www.storedyrehaveskole.skoleintra.dk

Husk at holde fri i ferien

Juleferien er fyldt med forventninger, men giv dig selv plads til egenomsorg.

Læs mere på lærerjob.dk

KALUNDBORG KOMMUNE

Viceskoleinspektør

Gørlev skole

Vores viceskoleinspektør skal nu sygepensioneres, og derfor søger vi en ny viceskoleinspektør pr 1/3 eller snarest derefter.

Gørlev skole er en velfungerende skole med ca. 260 elever fra bh. kl - 9.kl. Vi har endvidere 3 A-klasser for elever, der er visiteret til et mindre tilbud. Der er ca. 23 lærere og 5 pædagoger ansat i skoledelen.

Skolen er beliggende i en mindre by midt mellem Slagelse og Kalundborg.

Vi ønsker at give vores elever et skoletilbud, hvor faglighed, kreativitet, tryghed og oplevelser er nøgleord.

Vi lægger vægt på fællesskab, en god atmosfære samt et godt samarbejde mellem elever, forældre og lærere.

Vi søger en engageret og positiv kollega, som sammen med skolens øvrige personale vil fastholde og udbygge udviklingen på skolen.

Vi forventer af vores nye viceskoleinspektør, at du

- er glad for børn og sætter deres trivsel højt
- har erfaring fra skoleverdenen gerne med specialpædagogisk indsigt og ideer omkring inklusion
- har interesse og flair for administration, økonomi og pædagogisk
- vil indgå i åbent samarbejde med skolens ansatte og forældre
- har vilje og evne til aktivt at indgå i ledelsesteamet
- er en faglig dygtig lærer, der kan inspirere og motivere
- er indstillet på at tage ansvar både i administrative og pædagogiske opgaver
- evner at tage beslutninger og fastholde mål
- har humoristisk sans og naturlig autoritet.

Du skal påregne at undervise ca. 9 lektioner om ugen.

Yderligere oplysninger fås ved henvendelse til skoleleder Lene Jeppesen tlf. skolen 58 85 51 86 privat 58 85 63 30.

Skriftlig ansøgning med oplysninger om uddannelse og tidligere beskæftigelse sendes til:

Gørlev skole, Kalundborgvej 8, 4281 Gørlev, eller goerlevskole@kalundborg.dk så vi har ansøgningen senest den 6/1 2012.

Der indkaldes til samtaler i uge 3 og 4.

Se hele annoncen på www.kalundborg.dk

Høje-Taastrup Kommune

Bygaden 2, 2630 Taastrup
Tlf.: 43 59 10 00 – www.htk.dk

SKOLELEDER

Vil du være skoleleder i vores nye skolestruktur?

Fra den 1. marts 2012

Byrådet har vedtaget en ny skolestruktur, der trådte i kraft den 1. august i 2011. Det betyder, at Institutions- og Skolecentret har gennemført en større ledelsesrokade, og derfor søger vi en ny innovativ skoleleder til Fløng Skole, der kan indgå i arbejdet med implementering af den nye struktur for at sikre helhedssyn i morgendagens skole.

SKOLELEDER-STILLINGEN:
Som skoleleder varetager du, med reference til centerchefen i Institutions- og Skolecentret, den overordnede ledelse af skolen, herunder ledelse af lærere, pædagogisk personale, teknisk service og administration og er ansvarlig for skolens økonomi i undervisnings- og fritidsdel. Derudover indgår du i et ledelsesteam med viceskolelederen og SFO-lederen.

FLØNG SKOLE:
Fløng Skole ligger i den nordlige del af Høje-Taastrup Kommune omgivet af grønne naturområder og med Fløng Svømmehal som nærmeste nabo. Skolen har 450 elever fordelt på 0. – 9. årgang og er beliggende med gode fysiske rammer – både inde og ude.
Der er en engageret medarbejderstab i både undervisningsdelen og i fritidsdelen.

YDERLIGERE OPLYSNINGER:
Du kan se det fulde stillingsopslag på kommunens hjemmeside www.htk.dk, hvor der også vil blive lagt en beskrivelse af den ønskede ansøgerprofil umiddelbart efter nytår. Du kan læse mere om Fløng Skole på skolens hjemmeside floengskole.skoleintra.dk eller kontakte centerchef Henrik Torry Rasmussen på tlf. 43 59 19 25 for yderligere oplysninger.

ANSØGNINGSFRIST:
Der er ansøgningsfrist mandag den 16. januar 2012, kl. 12.00.

Ansættelsessamtaler forventes afholdt tirsdag den 24. januar 2012. Eventuel 2. runde afholdes fredag den 27. januar 2012.

ANSØGNINGEN SENDES TIL:
Høje-Taastrup Kommune
Institutions- og Skolecenter
Teamchef Winnie Skjoldbøl
Bygaden 2, 2630 Taastrup
eller
pr. mail til
WinnieSk@htk.dk

Du gør en forskel for kommunens borgere. Vi gør en forskel for dig!

KALUNDBORG KOMMUNE

Er du vores nye skoleleder?

Røsnæs skole og Børnehus, der ledes efter landsby-modellen, søger en skoleleder pr. 1. marts 2012.
Vi har visioner og tanker om en anderledes og inkluderende folkeskole.

Vi prioriterer blandt andet:
- Udeskole
- Grønt flag/grønne spirer
- Glidende overgang imellem børnehave og skole
- IT som en naturlig og integreret del af undervisningen

Vil du vide mere og se det fulde stillingsopslag så klik ind på www.roesnaes-skole.dk eller www.kalundborg.dk

Ansøgningsfristen er den 5. januar 2012.

Røsnæs skole er en integreret institution med en børnehave med plads til 22 børn, en folkeskole med 84 børn fra bh-6. kl. samt en SFO med 50 børn. Skolen ligger på d et naturskønne Røsnæs ved Kalundborg.

BRØNDBY KOMMUNE

VICESKOLELEDER

Brøndbyøster Skole søger en dynamisk og visionær viceskoleleder.

Brøndbyøster Skole er et resultat af en skolesammenlægning i august 2010, hvilket betyder, at Brøndbyøster Skole er en ung skole med cirka 900 elever.

Du skal være med til at formulere Brøndbyøster Skoles værdigrundlag og fremtidige indsatsområder, hvor der vil være stor fokus på inklusion og den kreative tilgang til læring.

Ansøgningsfrist 5. januar 2012.

Læs mere på **www.brondby.dk/job**

Skoleleder med hjerte og hjerne til Tommerup Skole

Vil du stå i spidsen for en moderne folkeskole? Kan du sætte kursen og med sikker hånd fortsætte skolens gode udvikling? Så er du godt på vej til at blive vores nye skoleleder!

Tommerup Skole søger pr. 1. marts 2012 eller snarest derefter en ny visionær og dynamisk leder, der vil fortsætte den spændende udvikling, som skolen har igangsat de seneste år.

Vi er 376 videbegærlige elever og 45 dygtige, engagerede medarbejdere på en afdelingsopdelt skole, som, med virkning fra dette skoleårs start, har indført en ny undervisningsstruktur med aldersintegreret undervisning i indskolingen og holddeling fra 3.-9. klasse.

Vi ønsker en skoleleder, der har en pædagogisk grunduddannelse og er vant til at færdes i skoleverdenen. Du har et stort hjerte for børns udvikling og trivsel, og du har en synlig, delegerende samt værdibaseret lederstil.

Se hele stillingsopslaget på www.assens.dk/job

Vi ser frem til at modtage din ansøgning **senest den 3. januar 2012.**

Lederstillinger

FREDENSBORG KOMMUNE

Afdelingsleder

TIL RESSOURCECENTERET, FREDENSBORG SKOLE

Fredensborg Skole søger en ambitiøs og visionær afdelingsleder som vil yde en stor indsats for at skabe en tryg og lærerig hverdag for elever med særlige behov.

På Fredensborg Skole har vi ambitioner for alle skolens elever. Elever med særlige behov skal udfordres og deres individuelle behov tilgodeses, så de hver især får mest ud af skoledagen og samtidigt bidrager på en god måde til fællesskabet i klassen og på hele skolen.

DENNE OPGAVE LØSES AF SKOLENS RESSOURCECENTER, DER VARETAGER FØLGENDE OMRÅDER:
- Dansk som andetsprog
- Specialundervisning
- AKT
- Familieklassen
- Enkeltintegrerede elever
- Skolens 10'er tilbud

Som leder af ressourcecentret skal du i samarbejde med lærerne vurdere, planlægge og sikre gennemførelsen af en strategisk og pædagogisk indsats for de forskellige klasser og elever. Du skal også kunne vurdere og dokumentere kvaliteten af indsatsen.

Ved siden af ledelsesopgaven vil der være undervisning i begrænset omfang.

Vi går ind for en forebyggende og tidlig indsats og derfor vil dine primære arbejdsopgaver være i indskolingen på Benediktevej 7.

Fredensborg Skole er en nyfusioneret 4-sporet skole med adresse på to matrikler.

DU KAN LÆSE MERE OM SKOLEN på www.fredensborgskole.dk eller du kan ringe til skoleinspektør Jens Bernhardt på telefon 22 83 13 26 eller Souschef Charlotte Høgenhaug på telefon 41 90 64 86.

LØN OG ANSÆTTELSESVILKÅR efter gældende overenskomst. Ansættelse snarest muligt.

ANSØGNINGSFRIST den 9. januar 2012 klokken 12.00. Samtalerne foregår i uge 3.

ANSØGNINGEN SENDES TIL Fredensborg Skole, Benediktevej 7, 3480 Fredensborg eller mailes til fredensborgskole@fredensborg.dk.

Fredensborg Kommune har sat sig selv på danmarkskortet som en arbejdsplads hvor vi sætter handling bag ord, når det gælder medarbejdernes trivsel og sundhed..

www.fredensborg.dk

Specialstillinger

SSP-konsulent til Ung Egedal

Egedal Kommune

Egedal Kommune søger pr. 1. marts 2012 eller før, en SSP Konsulent 37 timer pr. uge. SSP arbejdet ledes og koordineres af Ung Egedal og stillingen indgår i et SSP team bestående af yderligere en konsulent samt et opsøgende gadeteam. SSP arbejdet i Egedal Kommune er højt profileret og nyder stor administrativ og politisk bevågenhed.

Du har:
- Ambitiøst sigte med dit arbejde
- Gerne en uddannelse som lærer
- Faglig stolthed og kørekort til bil
- Fleksibilitet i forhold til placering af arbejdstid
- Erkendt at man lærer og udvikler sig i jobbet
- Lyst og evne til at håndtere stor frihed i opgaveløsningen
- En robust psyke – du kender dine egne grænser og viser respekt for andres

Dine primære opgaver bliver:
- Ansvarlig for videreudvikling af SSP-læseplan
- Tovholder for SSP-kontaktlærere på folkeskolerne
- Kontakt til SSP-samrådet
- Afvikling af kurser og deltagelse i forældremøder
- Koordinatorfunktion i forhold til andre samarbejdspartnere
- Aften- og weekend vagter, i begrænset men nødvendigt omfang, til opsøgende arbejde
- Samtaler med unge, grupper af unge, forældre etc.
- Ansvarlig for indhold på SSP-hjemmesiden
- Udvikle ydelser til fremtiden ingen kender

Til stillingen hører adgang til kontorarbejdsplads. SSP stiller telefon og bil til rådighed for arbejdet.

Er du interesseret i at høre mere om stillingen, så kontakt Skoleleder Peter Kilmose på telefon 7259 9201 eller SSP Konsulent Troels Birk på telefon 7259 9209. Ung Egedal ser mangfoldighed som en ressource og værdsætter, at medarbejderne hver især bidrager med deres særlige baggrund, personlighed og evner.

Løn og ansættelsesvilkår
sker i henhold til overenskomst og Ny Løn. Der indhentes straffe- og børneattest. Samtaler afholdes den torsdag den 19. og evt. torsdag den 26. januar 2012.

Ansøgningsfrist
torsdag den 12. januar 2012 kl. 12.00. Ansøgning sendes bilagt dokumentation for tidligere uddannelse/CV. Mrk. "SSP-konsulent"til: ungdomsskolen@egekom.dk. For yderligere oplysninger henvises til www.ungegedal.dk.

Ung Egedal
Hindbærvangen 224
2765 Smørum

egedalkommune.dk

Specialstillinger

nordfyns kommune

TALEHØRELÆRER / AUDIOLOGOPÆD SØGES

PPR søger pr. 1. marts 2011 en uddannet talehørelærer/audiologopæd til en fuldtidsstilling. Arbejdet består af konsultativ bistand, rådgivning samt undervisning og testning af børn med høre- eller talesprogvanskeligheder.

Er du interesseret?

Læs hele stillingsopslaget på www.nordfynskommune.dk/job

Ansøgning sendes til:

ØKONOMI- OG LØNAFDELINGEN
ØSTERGADE 23
5400 BOGENSE
TELEFON 64 82 82 82
WWW.NORDFYNSKOMMUNE.DK

jobannoncer
FRA LÆRERJOB.DK

Gå ind på lærerjob.dk og indtast net-nummeret. Så kommer du direkte til annoncen. De farvede blokke henviser til fire kategorier:

Lederstillinger · Specialstillinger · Lærerstillinger · Stillinger ved andre institutioner

Net-nr. 8799

Vedbæk Skole, Rudersdal Kommune

Afdelingsleder på Vedbæk Skole

- Ansøgningsfristen er den 10/01/12

Net-nr. 8822

Sjølundsskolen, Næstved Kommune

Afdelingsleder til Sjølundsskolen

- Ansøgningsfristen er den 08/01/12

Net-nr. 8824

Åby Skole, Aarhus Kommune

Engageret og samlende skoleleder

- Ansøgningsfristen er den 16/01/12

Net-nr. 8797

Varde Kommune

Er du vores nye skoleleder? – genopslag

- Ansøgningsfristen er den 09/01/12

Net-nr. 8796

Ryå Efterskole, Jammerbugt Kommune

Forstander til Ryå Efterskole

- Ansøgningsfristen er den 28/12/11

Net-nr. 8825

Holbergskolen, Københavns Kommune

Helhedstænkende skoleleder

- Ansøgningsfristen er den 09/01/12

Net-nr. 8807

Humlebæk Skole, Fredensborg Kommune

Afdelingsleder med ansvar for AKT

- Ansøgningsfristen er den 05/01/12

Net-nr. 8820

Vallensbæk Kommune

Skole- og dagtilbudschef

- Ansøgningsfristen er den 12/01/12

Net-nr. 8823

Holsted Skole, Næstved Kommune

Pædagogisk afdelingsleder

- Ansøgningsfristen er den 09/01/12

Net-nr. 8801

Grøndalsvængets Skole, Københavns Kommune

Skoleleder ved Grøndalsvængets Skole

- Ansøgningsfristen er den 02/01/12

Net-nr. 8821

Virum Skole, Lyngby-Taarbæk Kommune

Virum Skole søger afdelingsleder

- Ansøgningsfristen er den 09/01/12

Net-nr. 8845

Vallensbæk Kommunes Ungdomsskole

Ungdomsskoleleder

- Ansøgningsfristen er den 10/01/12

Net-nr. 8819

Nordsjællands Grundskole og Gymn. samt HF

Barselsvikariat

- Ansøgningsfristen er den 06/01/12

Net-nr. 8814

Hellebækskolen, Helsingør Kommune

Lærer til indskolingen

- Ansøgningsfristen er den 22/12/11

Net-nr. 8813

Jægerspris Skole, Frederikssund Kommune

Lærer

- Ansøgningsfristen er den 12/01/12

Net-nr. 8800

Tibberupskolen, Helsingør Kommune

Skolelærer – dansk og idræt i overbygningen

- Ansøgningsfristen er den 30/12/11

Net-nr. 8826

Strandvejsskolen, Københavns Kommune

Strandvejsskolen søger lærere

- Ansøgningsfristen er den 13/01/12

bazar

IKKE-KOMMERCIELLE ANNONCER FRA DLF-MEDLEMMER

Klik din annonce ind, når det passer dig – folkeskolen.dk er åben hele døgnet. Priser fra 410 kroner inklusive moms – betal med kort. Se priser på specialformater med billede og tekst på folkeskolen.dk

Annoncer bragt her i bladet kan ses i deres fulde længde på folkeskolen.dk

Bolig i Sydfrankrig
Hyggelig 2. sals lejlighed på 40m2 beliggende i den gl. bydel i Villefranche sur Mer -6km. fra Nice ...

28527771

New York
Vi lejer vores dejlige lejlighed i Brooklyn ud fra d. 25.12-30.12 samt i perioden 18.2-25.2 Lejligh...

001917112331

Ferie i Skåne
60 kvm stuga beliggende i det naturskønne Bokeslund udenfor Höör. Beliggende tæt på Skånes Djurpark,...

21676225

Jul på Østerbro
100 kvm lys lejlighed beliggende på det fredelige Østerbro. Tæt ved Fælledparken, Øs...

21676225

Ferie-/helårshus i Rudbøl. Pris 645.000 kr
103 m2 murstenshus i det sydvestligste hjørne af Danmark. Fantastisk natur, masser af kultur og hist...

22459307

Andalusien, Esptepona, Sydspanien
Flybilletter til Spanien i julegave? Lej vores veludstyrede 3-værelses lejlighed i smukt haveanlæg i...

27107970

folkeskolen.dk
FAGBLAD FOR UNDERVISERE

rubrikannoncer

Indfri dine dyre lån, spørg:
Danmarks Lærerforenings Låneafdeling
Du kan se den aktuelle rente og beregne dit lån på:
www.dlf-laan.dk
E-mail: dlflaan@dlf.org
Telefon 3369 6300

Besøg Danfoss Universe på Als
Og bo på det sjoveste vandrerhjem
www.visit-sonderborg.dk

vmrejser

Berlin	fra kr. 765		
Cesky Raj	fra kr. 1.395	Krakow	fra kr. 1.190
Prag	fra kr. 1.109	Warszawa	fra kr. 1.250
London	fra kr. 1.605	Budapest	fra kr. 1.315

SKI I TJEKKIET - BESTIL NU!
Kontakt os: www.vm-rejser.dk 36 98 19 39 & 75 16 42 15

www.eurotourist.dk
Grupperejser i hele Europa
Tlf. 9812 7022

SKIREJSER til Norge
Inkl. bus, færge, ski og liftkort / 4 til 6 dage
Gautefall fra 2.065,-
Hovden fra 2.445,-
Nesbyen (inkl. helpension) fra 2.995,-

Europas STORBYER
Prag 6 dg. fra. 1.465,- Budapest 6 dg. fra 1.565,-
Berlin 4 dg. fra 1.395,- Paris 6 dg. fra 1.845,-
Inkl. bus, 3 nætter med morgenmad
Priserne er ved samrejse og fuld bus.
Forhør på London, Krakow, Rom, Barcelona, Amsterdam

AKTIVE rejseprogrammer
Norge - Troll Mountain 3 dg. fra 1.345,-
Inkl. 3 aktiviteter, hytte /lavo, færge til Hirtshals
Tjekkiet - Bøhmiske Paradis 6 dg. fra 1.885,-
Inkl. bus, aktiv. i 3 dage, helpension, og udflugt til Prag
2 aktivitetsdage og én nat i Prag fra 1.695,-

JELLING rejser
www.jellingrejser.dk | info@jellingrejser.dk | 7587 2344

BERLINSPECIALISTEN
Danmarks førende i grupperejser til Berlin. Kombinerer studietur og undervisning.
Tlf. 8646 1060 – berlin@email.dk
www.berlinspecialisten.dk

Andalusisk landhus
Renoveret finca med charme, svømmebassin og fantastisk udsigt. En time fra Malaga.
www.casacompeta.dk

DANMARKS LÆRERFORENING

Vandkunsten 12 • 1467 København K
Telefon 3369 6300 • Telefax 3369 6333

dlf@dlf.org
www.dlf.org

FORMAND
Lærer **Anders Bondo Christensen** træffes i foreningens sekretariat efter aftale.

SEKRETARIATSCHEF
Lærer **Hans Ole Frostholm**

SEKRETARIATET
Sekretariatet har telefontid
mandag-torsdag kl. 8.30-16.00
og fredag klokken 8.30-15.00.
Der er åbent for personlige henvendelser mandag-torsdag kl. 8.30-16.30
og fredag klokken 8.30-15.30.

SERVICELINJEN, telefon 3369 6300
Er du i tvivl om, hvor og hvornår du kan henvende dig med et problem, kan du ringe til servicelinjen. Her kan du få oplyst, om du skal henvende dig til kredsen, dlf/a, Lærernes Pension mv., om kredskontorets åbningstid, adresser og telefonnumre.
Servicelinjen er åben mandag-torsdag fra klokken 8.30 til 16.00 og fredag fra klokken 8.30 til 15.00.

MEDLEMSHENVENDELSER
Henvendelser om pædagogiske, økonomiske og tjenstlige forhold skal ske til den lokale kreds.
Til sekretariatet i København kan man henvende sig om konkrete sager om arbejdsskader og psykisk arbejdsmiljø, om medlemsadministration, låneafdeling, understøttelseskasse og udlejning af foreningens sommerhuse.

KONTINGENTNEDSÆTTELSE ELLER -FRITAGELSE
kan søges af medlemmer, der er ledige, har orlov eller er på barsel, og som modtager dagpenge.
Reglerne er beskrevet på www.dlf.org

LÅN
Henvendelse om lån kan ske på telefon 3369 6300, eller der kan ansøges direkte på vores hjemmeside www.dlf-laan.dk
Du kan se den aktuelle rente og beregne dit lån på: www.dlf-laan.dk

Skolelederforeningen

Kompagnistræde 22, 1208 København K • Tlf. 70 25 10 08
skolelederne@skolelederne.org • www.skolelederne.org

Åbent for medlemshenvendelser mandag, onsdag og torsdag 9.00-15.30, tirsdag 10.00-15.30 og fredag 9.00-14.00

Formand Anders Balle • Næstformand Claus Hjortdal
Kontakt til de lokale afdelinger af Skolelederforeningen: Se hjemmesiden

Skolelederforeningen er den forhandlingsberettigede organisation for landets skoleledere. Som medlem kan du henvende dig for rådgivning om tjenstlige problemstillinger, løn- og arbejdsforhold mv. Læs også bladet Plenum og Skoleleder-Nyt.

Lærerstuderendes Landskreds

Vandkunsten 3 3. sal, 1467 København K.
Telefon 3393 9424,
ll@llnet.dk • www.llnet.dk

Formand
Lærerstuderende Tobias Holst.
Studerende kan søge rådgivning i Lærerstuderendes Landskreds, LL.

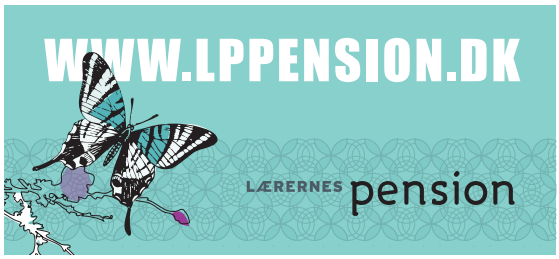

Lærernes a-kasse

Kompagnistræde 32 · Postboks 2225 · 1018 København K
Tlf: 7010 0018 · Fax: 3314 3955 · Email: via hjemmesiden · www.dlfa.dk

Formand
Lærer Gordon Ørskov Madsen
Træffes I sekretariatet efter aftale

Sekretariatschef
Lærer Frank A. Jørgensen

Hovedkontor
Kompagnistræde 32
Postboks 2225
1018 København K

Tlf: 7010 0018
Fax: 3314 3955
Email: via hjemmesiden
www.dlfa.dk

Kontaktoplysninger
Regionscentrene har åbent for personligt fremmøde i a-kassens kontakttid.

Vil du have en personlig samtale, aftaler du en tid ved at ringe på tlf. 7010 0018.

Du kan også sende en mail via hjemmesiden

Regionscentre
Odense
Klaregade 7, 1.
5000 Odense C
Tlf: 7010 0018

Esbjerg
Skolegade 81, 3.
6700 Esbjerg
Tlf: 7010 0018

Århus – Risskov
Ravnsøvej 6
8240 Risskov
Tlf: 7010 0018

Aalborg
C. W. Obels plads 1 B, 1.
9000 Aalborg
Tlf: 7010 0018

København
Hestemøllestræde 5
1464 København K
Tlf: 7010 0018

Åbningstider
Man - tors: 10.00–15.30
Fre: 10.00–14.30

Lærernes a-kasse Tlf: 7010 0018

FOR KORTE NYHEDER

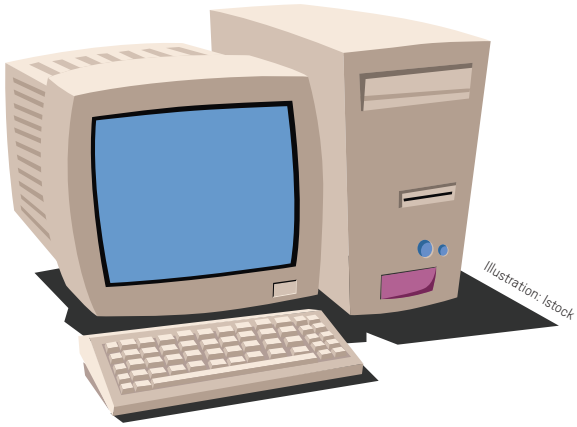

Illustration: Istock

Vigtigt at it inkluderes

Kommunerne bruger millioner på indkøb af bærbare computere, tablets og interaktive tavler, men tit er det alligevel dårligt fungerende materiel, der får skylden for, at it så ofte er et udskældt område.

»Det vigtige er, at vi får inkluderet it i undervisningen«, mener lærer Flemming Jensen. »Mange computere er sat helt uden for fællesskabet, de har ikke noget netværk. De har gennem en længere periode vænnet sig til at blive talt meget grimt til, og nu står flere af dem for sig selv i triste hjørner, helt flade i batterierne«.

Heldigvis er der også skoler, hvor det lykkes at få inkluderet it i hverdagen. »For at få disse maskiner til at fungere ordentligt er det vigtigt at fokusere på det, de faktisk er gode til. Nogle har måske en udmærket skærm, andre måske et tastatur, hvor der slet ikke mangler taster. Og hvis man får etableret et ordentligt og velfungerende trådløst netværk til andre computere, som måske kører lidt hurtigere, så ser man dem ofte blomstre op«, fortæller Flemming Jensen, der minder om, at alle disse tiltag jo ikke udelukkende gøres for de enkelte computeres skyld: »Ofte får de andre computere også mere ud af det«.

Antorini: Vent med at tage misvisende tal med et gran salt

Danske lærere underviser for lidt, mener børne- og undervisningsminister Christine Antorini. Men ifølge flere kritikere lægger ministeren misvisende tal til grund for sine konklusioner. »Man kan ikke sammenligne disse tal«, hedder det fra kritikerne. »På nogle skoler medtager man elevers tidsforbrug på biblioteket, på andre kalder man både inspektører, bibliotekarer og administrativt personale for lærere, og på atter andre skoler inddrages frikvarterne som del af undervisningstiden«.

Antorini medgiver, at alle disse tal skal tages med et gran salt, men hun opfordrer samtidig til, at man venter med dét, til hun har fået sit budskab ud.

Foto: Bo Tornvig

ALT FOR KORTE NYHEDER

Valdemar K har **tydeligvis glemt**, at han er venner med klasselærer på Facebook.

Frisk idrætslærer tror, drengene i hans 6. klasse synes, **han er sej.**

Skolepsykolog **opfordrer elev** til at købe mere mærkevaretøj, hvis han går så meget op i absolut at skulle være populær.

Borde i hesteskoformation bare **så meget bedre** ifølge 4.c's hestepiger.

Desperat lærer **indgår kompromis** med dreng i kjole: Okay, så gå for fanden med din egen tunede engangslighter i Luciaoptoget og giv mig det skide lys.

SÅ KAN DE LÆRER DET / 5

FORBRUGSFORENINGEN

Forbrugsforeningen • Knabrostræde 12 • 1210 København K • Tlf. 33 18 86 00 • fbf@forbrugsforeningen.dk • forbrugsforeningen.dk

Få bonus hos:

Meld dig ind på fbf.nu

Få bonus på alt fra rejser, dagligvarer, tøj, oplevelser, møbler, værktøj, hårde hvidevarer, TV, byggematerialer, computere, briller, benzin, mobiltelefoni og meget meget mere...

Alle medlemmer i Danmarks Lærerforening kan blive medlem af **Forbrugsforeningen**. Med et betalingskort fra Forbrugsforeningen kan du spare penge og optjene bonus hver dag – året rundt.

Forbrugsforeningen er Danmarks største indkøbsforening, og du kan nu anvende dit betalingskort fra Forbrugsforeningen flere end 4.600 steder fordelt over hele landet. Du optjener som medlem normalt 9% bonus (nogle steder helt op til 30% bonus). Sidste år optjente Danmarks Lærerforenings medlemmer i gennemsnit kr. 1.000,- i bonus ved at bruge Forbrugsforeningens betalingskort.

Vil du også spare penge? Meld dig ind i Forbrugsforeningen på http://fbf.nu Så du allerede godt på vej til at spare mange penge.

Vil du se, hvor meget netop du kan spare ved at blive medlem, så prøv vores BonusBeregner på http://spar.fbf.nu

Find butikkerne med bonus hurtigt og mobilt. Scan QR-koden og download Forbrugsforeningens app.

*) Se aktuel bonussats på **forbrugsforeningen.dk**

Al henvendelse til:
folkeskolen
FAGBLAD FOR UNDERVISERE
Postboks 2139
1015 København K

Glædelig jul

(16413 • BureauJST.dk) FS29-2011

Glædelig jul og på gensyn i 2012

Vi takker for året, der er gået, og ønsker alle en glædelig jul og et godt nytår. Et nyt år, hvor I kan glæde jer til rigtig mange spændende nye titler fra Alinea – ikke mindst på den digitale front.

Hold øje med nyhederne på alinea.dk og husk, du får 4 % i rabat samt gratis levering i hele Danmark, når du bestiller direkte på hjemmesiden.

Vi ses igen i 2012!

Alinea
EGMONT
alinea.dk · tlf.: 3369 4666